

Slovenski VESTNIK

LETNIK XL.

CELOVEC, PETEK, 30. AVGUST 1985

ŠTEV. 35 (2241)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
P. b. b.

Slovenka ne sme biti ravnateljica v Škocijanu?

Že 20 let poučuje Helga Mlinar na ljudskih šolah, od tega 17 let na ljudski šoli v Škocijanu, in še druge prednosti ima. Kljub temu ne sme postati ravnateljica na ljudski šoli v Škocijanu? Ta trditev se bi uresničila, če bi deželni glavar Leopold Wagner potrdil popolnoma nestvarno in diskriminirajočo odločitev kolegija velikovškega okrajnega šolskega sveta. V Velikovicu so se namreč odločili, da dajo prednost pri imenovanju za ravnatelja v Škocijanu glavnošolskemu učitelju Karlu Wundru, ki ni usposobljen za dvojezični pouk, pred Helgo Mlinar, ki ima vse kvalifikacije in tudi podporo kolegov in staršev.

Imenovanje šolskih ravnateljev je v Avstriji dostikrat zgolj politična zadeva. Na Koroškem pa se z glada trudijo, da ostane imenovanje ravnateljev tudi še narodnopolitična odločitev, ki izključuje pripadnike slovenske narodne skupnosti iz vodilnih javnih mest! Deželni glavar Wagner je pred kratkim zatrjeval, da velja na Koroškem stvarni kriterij — ne kot na Zgornjem Avstrijskem — Bomo videli.

Ze maja sta obe osrednji politični organizaciji koroških Slovencev opozorili oblasti, da za manjšino ni sprejemljivo, če na vedno več dvojezičnih šolah prevzemajo ravnateljska mesta učitelji brez kvalifikacije za dvojezični pouk. Ko sta Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev zvedeli za odločitev o ravnateljskem mestu v Škocijanu sta sprejeli to-le

PROTESTNO IZJAVO:

„V zvezi z imenovanjem novega ravnatelja na ljudski šoli v Škocijanu obstaja nevarnost, da bo slo-

venska narodna skupnost doživela novo zapostavljanje. Kot se je zvedelo je kolegij okrajnega šolskega sveta Velikovec uvrstil glavnošolskega učitelja Karla Wundra na prvo mesto svojega predloga. Kolegij okrajnega šolskega sveta Velikovec je s tem samovoljno izvedel uvrstitve, ki o nobeni točki ni utemeljena.

Helga Mlinar (letnik 1946) ima v primerjavi s Karlom Wundrom (letnik 1952) več pedagoških službenih let in na enak način več šolskih izkušenj;

medtem ko poučuje Helga Mlinar na ljudskih šolah že 20 let (3 leta na ljudski šoli v Vogrčah, 17 let v Škocijanu), Karl Wunder, ki poučuje na glavni šoli v Sinči vasi, nima ljudskešolske prakse;

Helga Mlinar ima za dolgoletno prakso kot ljudskošolska učiteljica odlično oceno službenega dela;

Helga Mlinar uživa nedvomno zaupanje svojih kolegov in kolegic npr. jo je predlagal velikovski okraj-

ni odbor SLO z ogromno večino za ravnateljico v Škocijanu;

Helga Mlinar je najtesneje povezana s krajem Škocijan: skupno z možem, ki je zaposlen na občinskem uradu v Škocijanu, si je že pred leti zgradila hišo v kraju, kjer vodi tudi dvojezično otroško skupino.

Čeprav je iz zgoraj navedenih točk jasno razvidno, da ima Helga Mlinar za prvo mesto boljše usposobljenosti, se je okrajni kolegij odločil proti njej. Za to obstaja le ena razlaga: Helga Mlinar je pripadnica slovenske narodne skupnosti. Ona se sicer nikoli ni eksponirala narodnopolitično, toda očitno je že kaznivo, da nekdo vodi dvojezično otroško skupino in zagovarja kulturno udejstvovanje v obeh deželnih jezikih.

Sečaj ima deželni glavar Wagner, ki je po zakonu pristojen za imenovanje ravnateljev, še možnost stvarno utemeljeno odločiti in imenovati gospo Helgo Mlinar za ravnateljico v ljudski šoli Škocijan.

Ce bi izpadla odločitev kljub najboljši usposobljenosti proti njej, zastopstvo koroških Slovencev tega jasnega diskriminirajočega dejanja ne bo trpelo. Vključilo bo avstrijsko in mednarodno javnost in podvzelo primerne korake.

Narodni svet koroških Slovencev, Zveza slovenskih organizacij,

Tudi starši iz občine protestirajo proti takšnim odločitvam.

Socialistična mladina: Tudi proti ločevanju dijakov v glavnih predmetih

Socialistična mladina je na tiskovni konferenci v ponedeljek poročala o poteku akcije za zopetno uporabo steklenic za mlečne izdelke (mleči socialisti so iniciatorji te akcije na Koroškem). Predsednik Peter Kaiser in njegovi sodelavci so predstavili poleg tega še delovni program svoje organizacije za letošnje jesen: angažma v komunalnih vprašanjih (kolesarske poti), ženski teden, levičarske kulturne prireditve, kletar za dijake, mirovna in antiimperialistična politika ter boj proti apartheidu — re samo v Južni Afriki, temveč tudi na Koroškem. Šef koroških mladih socialistov je poudaril, da bo ohranitev dvojezičnega šolstva še naprej v središču stremiljenj organizacije, saj se socialistična mladina nikakor ne more strinjati s spremembami dvojezičnega pouka, ki jih je pred nedavnim napovedal deželni glavar Wagner.

Peter Kaiser k Wagnerjevimi načrtom: „S strani Socialistične mladine sem pri tej zadevi lahko zelo odkrit. V okviru koroške delovne skupnosti mladinskih organizacij smo se svojčas priporili do naslednjega jasnega sklepa, ki ga je soglasno podpisalo vseh 22 organizacij razen RFS-a: da ne bomo akceptirali nobene spremembe sedanje šolske ureditve na Koroškem; sedanja provizorična ureditev naj dobi tudi zakonsko podlago; če že spremembe, potem samo take, ki prispevajo k pozitivnemu pospeševanju manjšine!

Na osnovi najrazličnejših izjav in dogodkov lahko odkrito povem, da bo cilj, ki smo si ga zastavili kot mladi politiki in ljudje, katerim se zdi koeksistenca in integracija važnejša kakor pa sovraštvo, le težko ali pa sploh komaj dosegljiv. Sicer je pozitivno, da heimatdienst s svojo prvotno zahtevo po osrednjih šolah ni uspel v polni meri, čeprav morda samo kratkoročno. Čmo pa tudi proti ločevanju dijakov po jezikovnih kriterijih v glavnih predmetih.“

Peter Kaiser jo nadalje menil, da je novi predlog očitno mišljen kot poskus ustreči vsem (?) prizadetim. Osebo pa se s tem ne more strinjati, saj mu velja za osnovo vse dosedanje izjave in vsi dosedanja sklepi Socialistične mladine. Cilj mladih socialistov da bo slej ko prej ostal isti: ohranitev sedanje ureditve iz leta 1959, ki da je že sama po sebi bila korak nazaj.

Na vprašanje Slovenskega vest-

nika, ali je o Wagnerjevih predlogih tekle v partijskih gremijih kaka diskusija, je Kaiser odvrnil, da ni kaj slišati o tem. Tudi v predstojništvu koroške SPÖ da se ni razpravljalo o takih ali podobnih predlogih.

O nadaljnjem postopanju v šolskem vprašanju je predsednik mla-

Peter Kaiser

dih socialistov menil, da bo vsekakor potrebna spet mobilizacija koroških mladinskih organizacij. Mladi socialisti bodo sodelovali tudi pri jesenskih aktivitetah Komiteja in slovenskih organizacij.

Utihnilo je srce pisatelja Valentina Polanška

Smrt je spet posegla v naše vrste, z daljnega Dunaja nas je doletela žalostna novica, da je za vedno utihnilo srce našega pesnika, pisatelja in kulturnega delavca Valentina Polanška. Vedeli smo, da bo leha na ožljju, zato se je poln optimizma odpravil na Dunaj, kjer je čakal na operacijo, da okreva in uresniči številne načrte, ki jih je kot pisatelj snoval za prihodnost. Toda kruta usoda je nenadoma prekinila njegovo življenjsko pot. Valentin Polanšek je za vedno moral odložiti svoje pisateljsko pero, njegova smrt v nas pušča globoko rano.

Toda v trenutku, ko ne moremo in ne moremo verjeti, da Valentin Polanška ni več, se moramo sprijazniti z resnico, da smo koroški Slovenci izgubili enega izmed najplodovitejših besednih umetnikov, ki je s svojim delom koroški slovenski literaturi in slovenski književnosti sploh zapustil obsežen umetniški opus. Zavest, da bo Valentin Polanšek s svojimi deli v nas živel naprej, ne zmanjšuje naše bolečine, da je odšel mnogo prezgodaj. Zeni in otrokom ob nepričakovani izgubi moža in očeta izražamo naše globoko sočutje.

Tovariško srečanje pri Peršmanu v znamenju 40-letnice zmage nad fašizmom

„Vsakdo bi pričakoval, da se bo te naše proslave udeležila tudi uradna Koroška. Toda na to že 40 let čakamo. Uradna Koroška namreč ne pozna antifašističnega odpora koroških Slovencev, ne pozna njihov krvavi davek, ki so ga imeli v tem boju, kaj šele, da bi poznala Peršmanove žrtve in ta dom, ki so ga pred nekaj leti uredili v skromen muzej NOB na Koroškem.“ To je med drugim tajnik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm poudaril, ko je v nedeljo govoril na tovariškem srečanju pri Peršmanu v Podpeci, kjer se je zbrala velika množica ljudi in se spomnila srečnega zgodovinskega dogodka — zmage nad fašizmom.

Tovariško srečanje je otvoril domačin, podpredsednik Zveze koroških partizanov Peter Kuhar in se ob tej priložnosti spomnil kapelških

žrtev, zlasti Peršmanove družine, ki je bila ob svitu svobode na zverinski način pobita. Predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte

Luc pa je naglasil, da je naloga nas vseh, da se tudi v bodoče z vso prizadevnostjo borimo za pravice, ki smo si jih s protifašističnim bo-

jem priborili in ki so nam zagajene v členu 7 avstrijske državne pogodbe, vendar niti na pol izpolnjene.

Nedeljskega tovariškega srečanja so se poleg domačinov udeležile tudi delegacije iz Slovenije, Italije, predstavniki štajerskih partizanov iz Leobna, ki so se borili v avstrijskih bataljonih, tako da je zbrana množica predstavljala mogočen antifastični zbor, kar je nekaj čisto običajnega med koroškimi Slovenci, v ostali Avstriji pa že prava redkost. Večina teh udeležencev srečanja so stari znanci iz časa NOB, ki se med seboj poznajo in ki so tako imeli priložnost obujati spomine na težke pretekle čase.

Po uradnem delu, ki je bil poprešen s kulturnim programom, je sledila prijetna družabnost ob petju in zvokih godbe.

(Podrobneje poročamo na 4. strani)

PREBERITE

- 2 Na Dunaju pripravljajo razstavo o manjšinah
- 2 Pred pliberškim sejmom
- 2 Južna Afrika pred državljansko vojno?
- 3 O novi številki mladja
- 3 Anton Pelinka o težavah biti Avstrijec
- 8 SAK je osvojil točko v Šmohorju

Nastaja razstava o manjšinah v Avstriji

Avstrijski znanstveniki pripravljajo največjo dosedanje razstavo o manjšinah in priseljencih v Avstriji

Trenutno pripravlja skupina avstrijskih znanstvenikov dosedaj največjo razstavo o avtohtonih narodnih skupinah, tujih delavcih in verskih skupnostih v Avstriji. Razstava, ki naj bi bila gotova v drugi polovici prihodnjega leta naj bi celovito predstavila položaj Slovkov in Čehov, Hrvatov in Slovencev, Madžarov in Ciganov (Sinti in Roma), Židov in drugih verskih skupnosti ter številnih priseljenih narodnosti (predvsem na področju Dunaja). Razstava bo obsegala okoli 2000 kvadratnih metrov razstavne površine, na ogled pa bi naj bila najprej na Dunaju potem pa še v ostalih glavnih mestih zveznih dežel.

Svojo podporo je zagotovilo že ministrstvo za znanost in raziskovanje, pozdravilo pa je iniciativo tudi že mesto Dunaj. Za strokovno in finančno podporo so naprošena tudi vsa ostala glavna mesta zveznih dežel.

Prve koncepte za razstavo sta izdelala univerzitetni profesor dr. Helmut Fielhauer (vodja inštituta za narodopisje na Dunajski univerzi) in univerzitetni docent dr. Andrej Moritsch (sodelavec inštituta za vzhodnoevropsko zgodovino); oba sta odgovorna tudi za znanstveno vodstvo razstave. Krog sodelavcev se je razširil že nad 30 znanstvenikov (zgodovinarji, sociologi, narodopisci, ekonomisti idr.). Zanimivo je tudi, da so v tej skupini znanstvenikov vsaj po en Hrvat in Slovenec, Madžar, Čeh, Žid ali Cigan.

Nekateri izmed njih so se prejšnji teden udeležili tridnevnega se-

minarja, na katerem so obravnavali dosedanje načrte in jih skušali spraviti v čim konkretnjšo obliko. Seminar je bil na Pošišču (Tratten) blizu Šentštefana na Zilji, zaključil pa je fazo načrtovanja.

Organizacije narodnostnih skupnosti so pozdravile to iniciativo znanstvenikov, saj je to prav gotovo dosedaj največja iniciativa avstrijske inteligence, ki išče objektivnejše prijeme pri prikazovanju položaja manjšin. Zato so manjšinske organizacije prevzele tudi nositilstvo tega projekta in pozorno spremljajo delo skupine. Tudi Slovenski znanstveni inštitut iz Celovca se je vključil v sodelovanje in skuša s svojimi izkušnjami prispevati k objektivnemu prikazu položaja naše narodne skupnosti.

„MANJŠINE V AVSTRIJI – AVSTRIJA IN NJENE MANJŠINE“

Tako se glasi naslov razstave, ki

položaja manjšin ne bo predstavila samo v sliki in besedi. Znanstveniki se hočejo poslužiti tudi drugih sredstev: s kratkimi gledališkimi prizori predstaviti konfliktno situacijo pripadnikov manjšin, zapeti pesmi, kuhati jedi, razstaviti druge stvari, ki naj pomagajo čim bolj živo prikazati življenje manjšin.

Tudi manjšine same naj bi dobile možnost predstaviti svoje zahteve, da vsak lahko vidi, kako se manjšine hočejo razvijati naprej.

Znanstveniki se zavedajo tega, da imajo tudi avtohtone manjšine zelo različno zgodovino in različne življenjske pogoje, to bodo skušali upoštevati. Hkrati pa bodo skušali pokazati kaj imajo skupnega. Npr. je za vse manjšine usodno, če nimajo možnosti za šolsko izobrazbo v materinem jeziku, prav tako so vsi podvrženi podobnim predsodkom. Zato bo razstava skušala poudariti številne predsodke, opozoriti na diskriminirajoče pojme in besede. Znanstveniki namreč izhajajo iz tega, da je enako kot v gospodarski politiki tudi v odnosu do manjšin mogoče delati „anticiklično“ politiko: tam ustvarjati pozitivne odnose, kjer obstajajo negativni predsodki in zapostavljanje.

Z zanimanjem gledamo realizacijo razstave naproti in upamo, da bodo razstavo mogli ogledati tudi številni šolarji, predvsem tudi v Celovcu.

Proti šolskemu fevdalizmu

Predlog „vsakemu svojo šolo“ je enako resen kot predlog „vsakemu Korošcu svojega deželnega glavarja“. Če bomo znali posredovati prebivalstvu južne Koroške, v prvi vrsti seveda pripadnikom slovenske narodne skupnosti, poznanje mehanizmov, ki sovplivajo pri oblikovanju izobraževalnega sistema in ga oborožili s potrebnim znanjem, se nam utegne posrečiti, da izboljšamo sedanjo izobraževalno ponudbo. To bomo dosegli najlažje z vspodajitvijo dodatnega izobraževalnega sistema.

Diskusijo o trenutnem izobraževalnem sistemu na nivoju osnovne šole odnosno na prvih treh stopnjah obvezne šole narekujejo na strani odločujoče večine v deželi pogosto razmišljanja o posledicah za bodoče volitve. Nikakor ni pričakovati, da bi odločujoča politična struktura v deželi dala iz rok šolo, preko katere bistveno obnavlja svojo politično moč. Le bežen pogled na sestavo občinskih odborov ter zlasti na poklicno strukturo županov dvojezičnega ozemlja jasno kaže pomen celotne šolske institucije za stranke. Na Koroškem in v Avstriji vsak ve, kako se stranke trudijo za svoje šolske fevde. Zato je tudi predlog „vsakemu svojo šolo“ oblika propagande, ki naj bi zaslepila prebivalstvo. Že od vsega začetka je bilo vidno, da se za predlogom skrivata le dve organizacijski obliki osnovne šole na južnem Koroškem: na eni strani dvojezična šola za tiste, ki bi otroke prijavili k dvojezičnemu pouku na drugi strani pa enojezični razredi, ki bi bili „očisti“ dvojezičnih učencev. Tudi sedanja razmišljanja o dvotretjinski ločeni šoli bi lahko nekoliko ironično domislili: pri telovadbi bi se lahko kot za časa ranjke monarhije lahko predstavljali pouk nekako tako, da bi učitelji posredovali splošna navodila dvojezično, povelja pa bi dajali le v nemškem jeziku. Pri glasbi pa bi dvojezični lahko prepevali o znamenitem Lenčinem škrtu, sicer pa bi prevladoval pesmi, ki spadajo pod kategorijo „Vom

Glockner bis zur Karawankenwand...“ S tem hočemo le naznati, da ima šola nekaj opraviti tudi s posredovanjem vsebin.

Razmišljajmo o dodatnem izobraževalnem sistemu

Ker verjetno ne moremo pričakovati, da bodo odločujoči uresničevali predstave, ki jih imamo na šolskem področju, bi morali začeti razmišljati o paralelnem oziroma dodatnem izobraževalnem sistemu, ki bi usposabljal prebivalstvo, da lažje postavlja zahteve po najboljšem državnem izobraževalnem sistemu za svoje otroke. Poznanje družbenih mehanizmov ter široko znanje sta najboljša garanta, da ustvarimo znanejši medsebojni odnos ter da vsak posameznik lažje premaga težavne situacije zlasti na področju dela in zaposlitve. Zdi se, da vladajo le na Koroškem razmere, v katerih sta del prebivalstva in del politikov ponosna, da se naučita manj, kot je možno in kot bi bilo smiselno in nenazadnje tudi potrebno.

K oblikovanju in izvajanju dodatnega izobraževalnega programa bi morali pritegniti čimveč sodelavcev. V ospredju naj bi bile vsebine, ki jih želimo posredovati in ki so v obstoječih programih potisnjene v ozadje ali pa jih sploh ni. Za to delo bo potrebno veliko naporov in časa ter odgovarjajoča organizacijska struktura. Morda nam na ta način uspe, podreti z našimi predstavami in mnenji tudi vsebinsko v obstoječi državni iz-

592. Pliberški sejem na travniku

Mesto Pliberk vabi na „jormak“, ki bo od sobote do ponedeljka na historičnem travniku pred mestom. Tam so že v 14. stoletju trgovali s svincom izpod Pece in iz Mežiške doline. Iz tega se je razvila nepretrgana tradicija pliberškega sejma.

Slovesna otvoritev „jormaka“ bo v soboto ob 15. uri z načepitvijo sode s pivom, katere se bo udeležila vrsta mestnih in deželnih politikov. S posebnim zanimanjem pričakuje slovensko prebivalstvo Pliberka pozdravne besede sejemškega referenta. Ali bo slovenščina enakovredna nemščini, kot je to bila v letih, ko je bil Stanko Vavti odgovoren za sejem? Ali pa bo pliberška koalicija nadaljevala s svoj protislovensko politiko?

Jasno je, da je pliberški sejem zaradi svoje obmejne lege privlačen za privatne potrošnike in za gospodarska ter trgovska podjetja iz Slovenije. Vendar tvorijo večino še vedno domače trgovine in podjetja iz Pliberka in okolice, ki nudijo potrošnikom bogat izbor vseh vrst blaga in izdelkov za kmetijstvo, gospodinjstvo in prosti čas.

Kljub temu pa pliberški sejem ni zgolj merilo gospodarskih zmogljivosti južnokoroških gospodarstvenikov, temveč tudi prireditelj v znamenju zabave in družabnosti. V soboto zvečer bo na sejemskem travniku umetni ogenj (Feuerwerk); zabavišni park in godba v šotorih pa bosta vse tri dni v razvedrilo obiskovalcem „jormaka“.

Prijave so možne v prvih desetih dneh novega šolskega leta

**BISTRA
GLAVA
SE UČI
SLOVENSKO**

JUŽNA AFRIKA:

Državljska vojna neizbežna?

Južnoafriški rasisti nadaljujejo teror proti črnemu prebivalstvu. Pretekli teden je policija rasističnega režima brez zapornega ukaza aretirala 28 vodilnih članov Združene demokratične fronte (UDF), največje protipartheidovske organizacije J. Afrike. Aretiranih je bilo tudi 600 dijakov, ki so bojkotirali pouk; med njimi je bilo veliko število sedemletnih otrok. Šest mladotnikov do zdaj še niso izpustili. Trevor Tutu, sin nobelovega nagrajenca škofa Desmond Tutuja, je hotel organizirati v zvezi z aretacijo dijakov protestno demonstracijo, toda rasistična policija je, tudi njega takoj aretirala.

IZ PROTESTA V BOJ

Policiji Bothovega režima vedno težje uspe obvladati dogajanja. Zaporji so že zdaj prenapolnjeni. Protestne akcije zatiranja črnega prebivalstva pa se kar množijo. Policija te proteste skuša zadušiti z vsemi sredstvi, tako da ne mine dan

brez smrtnih spopadov med rasisti in prizadetim prebivalstvom. Stopnjevanje nasilja vsekakor ne bo moglo zatreti borbe ljudstva za doseg svojih enakopravnosti v državi, kateri hoče za večno vladati samo peščica „izbrancev“ z belo poltjo. Nasprotno. Iz protesta se rojeva boj. Afriški nacionalni kongres (ANC), južnoafriška osvobodilna organizacija, je že vsa leta vodil proti režimu organizirano in oboroženo borbo v pripravi, da bo fašistični režim premagan le v splošni vstaji črnega prebivalstva. Spričo sedanjih eskalacij se to pričanje v vseh slojih črnega prebivalstva še bolj utrjuje

NEPREPRIČLJIV MEDNARODNI BOJKOT

Tudi države zahodnega sveta, ki so do zdaj bolj ali manj odkrito gojile gospodarsko in politično sodelovanje z rasistično vlado v Pretoriji (med njimi tudi Avstrija), danes ne morejo pre-ko tega, da ne bi obsojale apar-

theidski režim in restriktivne ukrepe Bothove vlade. Predstavniki Evropske skupnosti (EG) so pred kratkim še zahtevali pogajanja s predsednikom Afriškega nacionalnega kongresa Nelsonom Mandelo, ki je že nad dvajset let jetnik v južnoafriškem zaporu Polsmoor. Na drugi strani pa se ravno Zahodna republika Nemčija in Velika Britanija in tudi središče zahodnega „demokratskega“ sveta ZDA branijo konkretnih gospodarskih ukrepov proti J. Afriki, češ to bi v največji meri prizadelo samo črnsko prebivalstvo. Da pa ima ravno ta prizadeti del prebivalstva povsem druge poglede, dokazuje raziskava londonske „Sunday times“. Po njenih podatkih 77% črnega prebivalstva odobrava gospodarske ukrepe proti režimu, 69% pa pričakuje celo izbruh državljanske vojne. 90% povprašanih je za takojšnjo izpustitev Nelsona Mandele, samo 29% pa še goji upanje na mirno rešitev spora.

Umrli je prof. dr. Erich Körner

16. avgusta 1985 je na Dunaju nepričakovano umrl dolgoletni generalni tajnik Avstrijske lige za človekove pravice prof. dr. Erich Körner. Pogreb je bil 22. avgusta 1985 na Dunaju — po njegovi osebnosti želji — v najožjem prijateljskem krogu.

Dr. Erich Körner je bil nad 20 let generalni tajnik Avstrijske lige za človekove pravice in kot tak smo ga poznali kot angažiranega borca za pravice koroških Slovencev in ostalih manjšin v Avstriji. Doma in na mednarodnih forumih je zagovarjal pravice manjšin, v okviru Lige pa je ustanovil posebni svet za manjšinska vprašanja, ki je imel svoj prvi mednarodni seminar pred leti na Koroškem.

Dolga leta je urejeval tudi glasi-

lo Lige „Das Menschenrecht“, v katerem je redno spremljal publicistično dejavnost koroških Slovencev in ostalih manjšin. V svojem celotnem publicističnem delu je zelo pozitivno pisal o položaju in željah manjšin ter opozarjal na njih neresena vprašanja. Stalno je opozarjal na dejstvo, da člen 7 avstrijske državne pogodbe še ni rešen in ostro nastopal proti nacionalizmu. Prav tako je v svojih člankih dosledno uporabljal dvojezična krajevna imena na Koroškem kot se je stalno baval tudi z zgodnjo zgodovino Karantanije.

S smrtjo dr. Ericha Körnerja, katerega posle nadaljuje sedaj naslednji podpredsednik Lige Feliks J. Bister, smo koroški Slovenci izgubili velikega prijatelja.

Investicije za izgradnjo pivovarne v Štihu

Družba „Steirerbrau“ je pred kratkim naznanila, da bo v naslednjih mesecih modernizirala svojo pivovarno „Schloßbräu“ v Štihu pri Pliberku. V izgradnjo misli investirati 22 milijonov šilingov, z delom pa boja baje pričeli jeseni, ker je pivovarna trenutno z vso kapaciteto v produkciji piva.

Novica o načrtovani investiciji je vsekakor razveseljiva, saj to lahko pomeni, da je enkrat za vselej konec diskusij o poprejši napovedani ukinitvi produkcije v Štihu. Že takrat smo nakazali, da podjetje dovolj donaja, da bi lahko del dobi-

ka investiralo v obnovo z dodatnimi investicijami „Steirerbrau“ pa bi bila mogoča modernizacija in stopnjevanje produkcije.

Bodo torej gospodarsko šibki regiji Pliberka ostala delovna mesta pivovarne v Štihu ohranjena? To bo vsekakor odvisno od tega, ali bo „Steirerbrau“ dejansko izvedla modernizacijo produkcije. Kajti če bo z investicijskimi sredstvi obnovljeno samo skladišče pivovarne, to nikakor ne bi pomenilo, da je „Steirerbrau“ že odložila načrte o ukinitvi produkcije v Štihu.

IZŠLO JE MLADJE 58

Nič novega na kulturni fronti?

Prišla je nova številka MLADJA. Sveže prispevke sta dala Maja Haderlap in Fabjan Hafner. Gostje in tuji avtorji so tokrat: lužiskosrbski pisatelj Benedikt Dyrlich (pesmi), Tone Peršak („ono“-proza) in slikar Jože Boschitz, bralcem MLADJA že od prej poznan. Dalje objavlja uredništvo referat L. N. Trallori (o zamolčenem ženskem prispevku v avstrijskem antifašističnem upor) ter troje razprav (M. T. Kerschbaumer, J. Oswald in M. Haderlap) o odgovornosti pisatelja za razvoj narodne zavesti in odnosu avstrijske nacije do slovenske manjšine — v okviru teh dveh vprašanj je letos junija namreč potekalo pisateljsko srečanje v Celovcu (SV je o tem obširno poročal, — op. ured.). M. Haderlap je bila glavna urednica pričujoče številke.

To je torej na kratko pregled nad prispevki nove številke MLADJA. Domneva, da letošnje poletno vreme našim literarnim ustvarjalcem ni posebej prileglo, je spričo skromnega izbora „domačih“ novih prispevkov vsekakor upravičena. Na tem tudi kopicenje referatov, razprav in spisov — sicer zanimive, a vendarle že nekoliko obležane zadeve ne more kaj spremeniti.

O vsebini: M. Haderlap se v „pešmih za manjšino“ podaja po nekaterih nadvse povprečnih in vsakdanjih postajah manjšinske vsakdanjosti. Le-ta jo vodi kakor dolgočasna cesta-enosmernica po kuharskih tečajih, porokah, narodnih igrah, koncertih in pogrebih; temu ustrezen

je tudi stil pesmarjenja: enostavno pripovedovanje v stavkih, ki znajo (ali nočejo?) biti tudi verzi:

— Na našem odru so pred enim tednom postavili igro, ki govori o zvestobi idealom in narodu — igralci so odlično igrali — ali:

— Naše društvo je vabilo na dve uri slovenske kulture v pesmi — v napolnjeni dvorani je bilo kakor v svetišču ko so ... — in:

Na sončnih Kostanjah je slovensko kulturno društvo Drabosnjak preuredilo nekdanji farovski hlev v kulturno hišo ... — ne, to ni zapisala M. H. Te zadnje vrstice so prišle iz pisalnega stroja urednika (pesnika?) S.V. Maja Haderlap se je torej v svojih pesnitvah spopadla s koroškimi slovenskimi idilami, katerih je gotovo mnogo več na papirju kakor pa v resničnosti.

Fabjan Hafner objavlja nekaj pesmi v nemščini, edinstvena prispevka „samogovor poslušalcem“ in „zakaj je treba brati slabe knjige“ sta spisana v slovenskem jeziku. V prvem razmišlja o neki (svoji) izvirnosti, ki jo črpa od „onih“, o kateri mu pričajo drugi, v drugem pa razmišlja o branju, slabem ali zastarelem berilu („zakaj se noče roditi kakšen narodni heroj — jezika?“) ter zaključuje z ugotovitvijo, da so slabe knjige pač ravno prav za to, da se človeku ljubi živeti (zavolj njih?). Vsekakor mu uspeva na presenetljivo živahen način bralca ujeti v pasteh svojih stavčnih iger ... i. Sch.

Aci Bertonec gostoval na Koroškem

Slovenski pianist Aci Bertonec je prejšnji teden gostoval na Koroškem, kjer je nastopil v okviru tedna komorne glasbe v Vetrinju. Mednarodno znani pianist je v vetrinjskem kloštru nastopil s sporedom del glasbenih umetnikov oz. skladateljev kot je Ludwig van Beethoven, Uroš Krek, Claude Debussys, George Gerschwin in drugi.

Številno občinstvo, pretežno mladina, je z navdušenjem spremljala nastop virtuozna na klavirju, ki je z občutkom interpretiral dela velikih mojstrov in s tem slehernemu obiskovalcu nudil enkratni glasbeni užitek.

Bertonec pa na tednu komorne glasbe ni sodeloval samo kot pianist, marveč je na tej priložnosti nastopil tudi kot učitelj, kar je za organizatorja bila še dodatna obogatitev, ker je del svojega znanja posredoval tistim, ki se učijo interpretacije zahtevne klavirske oz. koncertne glasbe.

ANTON PELINKA

Geto in apartheid na jugu Koroške

Znani avstrijski znanstvenik in publicist dr. Anton Pelinka je pred kratkim izdal knjigo „Windstille“ (Brezvetrje) s podnaslovom „Klagen über Österreich“ (Tožbe proti Avstriji). Avtor v knjigi obravnava politični razvoj Avstrije v predvojnem in povojnem času, seveda s povsem drugega zornega kota. Pelinka s kritičnim pristopom razkriva tiste politične dogodke, ki Avstriji jemljejo precej sija zornice demokracije s katero se ponaša v mednarodni javnosti.

Avtor v knjigi obravnava tudi manjšinsko politiko Avstrije in pojave nacionalizma. Pri tem nakazuje kontraste manjšinske politike na južnem Koroškem in jih primerja s situacijo na Južnem Tirolskem. Pisec se naslanja na tozadevne izkušnje pokojnega Clausa Gattererja, in v primeru Koroške razkriva nacionalistične paralele nemške manjšine v Italiji v njenem odnosu do „manjšine“ večinskega naroda v Južnem Tirolu.

Štirinajstdnevnik „Naši razgledi“ je objavil odlomek iz knjige „Windstille“, kjer avtor obravnava omenjeno problematiko. Odlomili smo se, da odlomek — v slovenskem prevodu — ponatisnemo, saj je zanimiv tudi za naše bralce, katerim priporočamo, da preberejo celo knjigo, da bodo dobili celoten pregled „brezvetrja“ v novejši zgodovini Avstrije. Knjigo „Windstille“ dobite v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu.

Uredništvo

Avstrijskem opazovalcu se na Južnem Tirolskem najprej zazdi, kakor da so se tam ure ustavile. Ko Avstriji 40 let po razglasitvi svoje Druge republike govorijo o „Nemcih“, skoraj zmeraj menijo državljane ZRN ali pa tudi NDR. Ko pa juž-

ni Tirolci govorijo o „Nemcih“, prejkone menijo sami sebe.

Toda ta prvi vtis zavaja. Južna Tirolska je v letih odkar jo je zasedla Italija, namreč po odcepitvi, ki ji je bila določena s saintgermansko pogodbo — proti pravici

„Morišče Dravograd“ - pričevanja o zločinih gestapa

Prve dni julija 1985 je dravogradska občina predstavila tisku skupaj z zbornikom „800 let Dravograd 1185–1985“ tudi drugo dopolnjeno izdajo knjižnice „Morišče Dravograd“ (prva je izšla v Slov. knjižnem zavodu 1946 v Ljubljani) izpod peresa Janka Messnerja s psevdonimom Ivan Petrov. Gre za dokumentacijski material o morilskem obratu celovskega gestapa z izpostavo (podružnico) v Dravogradu v letih 1942–1945. Temelji na izjavah imensko navedenih jetnikov, ki so po srečnem naključju preživeli to gestapovsko klavnico, na opazovanjih domačinov in na sledovih, ki so jih zapuščali gestapovci sami za seboj.

To drugo izdajo je avtor dopolnil s poročilom „Grobišče Rusov v Črnečah“: V letih 1941–42 je bilo namreč pri gradnji dravogradske elektrarne (Siemens-Bauunion) zaposlenih 456 ruskih vojni ujetnikov, od katerih jih je od gladi umrlo 196. Ob cesti Dravograd-Črneče imajo spomenik. Naj za ilustracijo mučilnice v Dravogradu navedem vsaj dve kratki pričevanju Jožef Čekon iz Mežice izjavlja: „Najprej so me zaslili na policiji v Mežici, potem v Pliberku, nakar so me prepeljali v Dravograd. Med zaslisevanjem so me tepili z bičem in suvali s škornji. Bil sem vkljenjen. Zbili so mi tri zobe. Po zaslisanju so mi dali pol litra soli. Zato, so rekli, da

ne bom zatekel. Tri dni nato nisem dobil vode.“ In Ida Krebel iz Leš nad Prevaljami: „Najprej so me postavili na dvorišču z obrazom proti zidu. Tako sem morala stati poldrugo uro. Nato so me zaprli v tretjo celico. Več noči sem prebedela, sojetnice so mi namreč pripovedovale, da so jih trije gestapovci ponoči posilili. Ponoči smo morale večkrat stati vse v ledeno mrzli vodi. Piti smo morale slano vodo, nekatere iz človeške lobanje. Da bi nas še bolj ustražovali, so v našo celico pripeljali nekega moškega iz „Zelle 5“ in mu s škarjami rezali kožo z obraza. Potem mu je gestapovec trgal lase. Pri zaslisevanju so me po vsem telesu pretepli z bikovkami. Bikovka je imela tri jermene, ki so imeli na koncih kovinske kroglice.“

V spremni besedi našteva avtor te pretresljive dokumentacije 40 let po koncu Hitlerjeve vojne žalostna dejstva, ki prikazujejo Avstrijo v dovolj klavni luči, saj se po obdobju, ki je pomenilo „strahotni višek tisočletnega nasilja nad našim življenjem na Koroškem“, posebno v tej deželi še zmeraj bohoti hajmatfašizem, skrit pod masko „heimatreu in Lederhosendudel-deu“ in čaka takorekoč za vokalom na svoje zgodovinsko vstajenje. Avtor prikazuje, zakaj ta plevel še kar naprej poganja korenine. Hkrati pa tudi poziva slovensko narodno skupnost na

Koroškem: S 7. členom smo koroški Slovenci močnejši, kakor si sploh misliti moremo. Le več resničnosti v trudu za njegovo izpolnitev nam bo treba. Več iskrenosti in srčnosti. In manj komolčarstva med nami, manj karierizma, in nič zakulisnih spletk. In več zaupanja v lastne moči, v solidarnost. Ta se nam je v naši zgodovini že obnesla. Zato le vkup, le vkup, vsi avstrijski zaznamovanci, ki nam demokracija še ni ne puhlica ne krinka za tiho nasilje, temveč življenjska potreba. Le vkup, da nam vendarle zagori nekega jutra tudi na Koroškem zarja svobode. Zarja narodne enakopravnosti. Tista, ki je gorela v prsih mučanic in mučnikov dravogradskega morišča, da niso klenili. Da ni bilo judeža med njimi.

Mi vsi, ki vztrajamo tihemu in glasnemu nasilju navkljub, to zarjo slutimo. Tedaj se ob Dravi in Zilji ne bomo več bali nobene nacizma, ker ga ne bo. Vse dotlej pa naj pomni vnuk, ne le v Dravogradu. Na obeh bregih Drave naj pomni. Ob njenem vrhnem toku in ob njenem doljnem. Testran Viča in Strojne pa onstran njiju.“

Knjižico prodajata (15 šil.) obe naši slovenski knjigarni v Celovcu.

—Ivan Petrov: Morišče Dravograd, druga dopolnjena izdaja, Skupščina občine Dravograd, 1985; 52 strani. Naklada 4000. K. Močilnik

„Alpenrot“ - ali „Kdo ljubi domovino?“

Nastopili so stari vojni veterani, prevzvišeni umetniki, koroška kmetica in melanholik — v tramediji Celovčana Arturja Burza. Vsak je na svoj način občudoval, zaničeval, ljubil in zafrkaval to nemško, turistično, patriarhalno, sončno in še vedno „cesarjem“ vdano Koroško in Avstrijo. Videli smo kako ta domovina ne ljubi tujih delavcev, da pa vse naredi za tujski promet, tako, da iz navadne koroške smetane vsako poletje spet nastane pristna zahodnonemška „Sahne“.

Ko je prejšnji teden to tragično komedijo pri Joklnu igral avtor A. Bruz s skupino „Die Bauchpinsler“, so se nekateri od srca nasmejali, drugi bili prizadeti, tretji pa so spet pogrešali več novih idej in kritik.

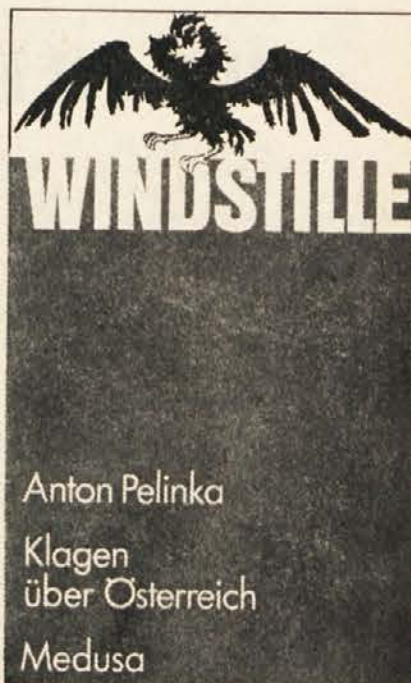
Nekateri Slovenci pa so se tudi spraševali, kdaj bo prišlo do pozitivne kooperacije med Joklnom in

Avlo slovenico, da bi ob podobno dobrem obisku prireditelvi lahko uživali v kletni dvorani sosednje Avle.

Mi v gornjem Pustertalu smo bili torej kratkomalo Tirolci, brez vsakega okrasnega dodatka, čeprav so nas onkraj meja, tudi v Avstriji, vse skupaj imeli za „Južne Tirolce“. Šele v tridesetih letih se je nova označevalna oblika uveljavila tudi pri nas na podeželju in celo pri kmetih.“ (Gatterer, Lepi svet, hudobni ljudje str. 13 in d.)

Tako o tem Claus Gatterer. Zanj, sploh za Južne Tirolce v prvih desetih, dvajsetih letih pod italijansko in fašistično oblastjo, je Avstrija veljala za včerašnje stanje, ki so za njim žalovali, ki so ga načelno želeli ponovno postaviti. Šele polagoma se je uveljavila terminologija nemškega nacionalizma, ki jo je spodbujala tudi neumnost italijanskega fašizma in so jo prakticirali v „rajhu“ (a tudi v Avstriji) vse številnejši nacionalisti. Boter Clausa Gattererja je bil glasnik te spremembe, zanj je poraz leta 1918 na lepem postal rezultat protinemske zarote.

„Tako se je skupaj dala vsa ta sodrga, proti nam Nemcem. In mi smo, čeprav na fronti nepremagani, od zadaj dobili sunek z bodalom, ki so nam ga zadali Dunajčani, Če-

hi in drugi Židje in nas spravili ob najlepša nemška območja, ob vso Pemsko in Moravsko, Poljsko, Galicijo, Ukrajino, Hrvaško ... (Gatterer, Lepi svet, str. 102).

(Dalje prihodnjič)

TOVARIŠKO SREČANJE PRI PERŠMANU V PODPECI:

Avstrijska in mednarodna javnost morata zvedeti o silah, ki na Koroškem ustvarjajo apartheidske modele

Zveza koroških partizanov je v nedeljo v počastitev 40-letnice zmage nad fašizmom priredila pri Peršmanu v Podpeci tovariško srečanje, katerega so se poleg domačinov od blizu in daleč udeležili tudi bivši partizani, aktivisti in demokrati treh dežel — Avstrije, Italije in Slovenije. V imenu Zveze koroških partizanov je zbrano množico pozdravil in otvoril srečanje podpredsednik ZKP Peter Kuhar, govorili pa so še predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc, tajnik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm in gosti — zastopniki raznih delegacij.

Nedeljska prireditev je bila prisrčno srečanje ljudi, ki jim je zmaga nad fašizmom pred 40 leti pomenila konec trpljenja in strahu pred uničenjem, tistim mlajšim pa, ki teh grozot zadnje vojne niso doživljali, pa opomin, da se kaj takšnega ne sme nikdar več ponoviti. Spet smo z veseljem lahko ugotovili, da je bila tudi na tem srečanju močno zastopana mladina, ki je še prav posebno poklicana in tudi soodgovorna, da je ne doleti podobna usoda.

Seveda je bila v govorih na tapetu naša problematika. Tako se je domačin Peter Kuhar dotaknil vprašanja dogodkov okoli tovarne celuloze Obir, o kateri zli glasovi trdijo, da ogroža mir v deželi. V zvezi s tem dogodkom je Peter Kuhar (že 26 let namješčen v tej tovarni) dejal sledeče: „Zgleda, da nekatere moti, da tovarna dobro deluje in dosega pozitivne rezultate. Najbolj jih seveda moti, da je pri zadnjih volitvah v obratni svet dobila lista Obir 30% glasov in

ticira isto na občini in v javnem življenju“.

Ze vsa leta od podpisa avstrijske državne pogodbe naprej so na delu sile, ki zavirajo uresničitev člena 7. K temu vprašanju je predsednik ZKP Janez Wutte-Luc zavzel stališče in dejal, da je cilj teh sil sicer navidezno demokratičen, v resnici pa na hinavski način izvajajo program, ki so jim ga začrtali nacistični veljaki, saj je znano njih geslo, da bo na Koroškem šele potem mir, ko bo živel samo en narod. Njihov program ni nič drugega kot zastraševanje in hujskanje neinformiranih ljudi, kar ima za posledico resignacijo do kulturnopolitičnega sodelovanja in naposled asimilacijo. Na žalost je to nacionalistom že v veliki meri uspelo. Zadnji čas je, da zaustavimo neofašističnega raka, ki razjeda in slabi naše vrste. Edina alternativa proti vsemu temu je samopomoč. To se pravi, da se moramo še bolj strniti in se ne pustiti trgati na vse strani, temveč zaupati v lastne sile. V zad-

za šolska vprašanja prof. Gsettnner imenoval dvotretjinsko uresničitev KHD-jevskih zahtev. V tej luči, je poudaril dr. Marjan Sturm, dobiva šolsko vprašanje še dodatno družbeno dimenzijo — poskus idejne ofenzive desnoekstremističnih, šovinističnih in nemškonacionalnih sil na Koroškem, ki preko šolskega vprašanja vnašajo v koroško javnost svoje nazadnjaške ideje. Zato se te nazadnjaške sile tudi ne bodo ustavile ob šolskem vprašanju, temveč imajo naslednje cilje že programirane: napad na cerkev in postopno rehabilitacijo bivših nacistov (a la Reder)...

Ravno to dimenzijo, je naglasil Marjan Sturm, bomo drugim postavili v ospredje naše dejavnosti v naslednjih mesecih. Avstrijska in mednarodna javnost morata zvedeti o teh silah, ki v najvišjih etažah koroškega javnega življenja ustvarjajo apartheidske modele.

Koroški Slovenci v tem boju nimamo kaj izgubiti. Če bi prišlo do realizacije šolskega apartheida, kar bi bila totalna revizija člena 7 ADP, bomo, tako dr. Marjan Sturm, z vsemi demokratičnimi sredstvi, od formalne internacionalizacije člena 7, pa tja do konkretnih akcij v deželi in državi ustrezno opomnili mednarodno javnost, da se slovenska narodna skupnost bori za svoj obstanek. V tem boju so nam naši partizani borci za vzgled, ko so v veliko hujših časih spoznali potrebo časa in s puško v rokah šli v neenak boj in ga dobili.

K besedi se je javil tudi znani prijatelj koroških Slovencev Bine Otorepec iz Ljubljane in prinesel tople pozdrave znanega soorganizatorja protifašističnega upora na Koroškem in pobudnika za Prušnikovo bralno značko inž. Pavla Zaucerja, ki je bil tokrat zadržan. Bine Otorepec je med drugim tudi povedal, da je v krožkih za Prušnikovo bralno značko v Sloveniji vključenih 4000 bralcev, kar je lep uspeh, saj je osnovni cilj tega krožka, gojiti tradicijo NOB med koroškimi Slovenci. Nadalje je v svojih izjavah tudi naglasil, da mednarodna obveza Avstrije do koroških Slovencev še ni izpolnjena in da se še vedno nadaljuje germanizacijska politika.

V imenu avstrijskega odporiškega gibanja sta tovariško srečanje pozdravila tudi nekdanji štajerski partizan iz Leobna Max Muchitsch in dvorni svetnik dr. Karl Sveven.

V okviru nedeljskega srečanja je bil tudi lep kulturni program, ki so ga kreirali mešani pevski zbor SPD „Zarja“, pod vodstvom Joška Wrulicha, pevskogodbeni ansamblel „Rote Falken“ iz Štajerske, godba na pihala glasbene šole v Smihelu in posebnost tega dneva — antipoeitični cikel Valentina Polanška „Pet aprilov koroških Slovencev“, ki sta ga izvajala Gabi Sitter in Franci Sadolšek.

Po uradnem delu je bila prijetna družabnost, polna tiste prisrčnosti, ki jo najdeš samo med ljudmi, ki jih preveča isto hotenje — želja po miru in medsebojnem razumevanju.

Srečanje bivših izseljencev ob 40-letnici vrnitve iz pregnanstva

Zveza slovenskih izseljencev bo imela v nedeljo 22. septembra 1985 s pričetkom ob 14. uri pri Ogrisu (Miklavžu) v Bilčovsu svoj REDNI OBČNI ZBOR, ki bo spet povezan s tradicionalnim družabnim srečanjem.

Prireditve bodo domači prosvetaši obogatili s kratkim kulturnim sporedom. Sicer pa bo dovolj priložnosti za družabnost in za obujanje spominov na skupno trpljenje v času nacističnega nasilja, kakor tudi za pogovor o vprašanjih, ki danes še posebno tarejo našega človeka in našo narodno skupnost.

Letošnje srečanje bo v znamenju 40-letnice vrnitve bivših izseljencev iz pregnanstva. Pred 40 leti, ko so se po letih nesvobode končno odprla vrata taborišč, smo si obljubili: NIKOLI POZABITI! To obljubo so preživeli žrtve nacističnega nasilja ob osvoboditvi izpovedale v skoroda vseh evropskih jezikih. In ta obljuba nas povezuje in obvezuje tudi danes in v bodoče.

Izraz zvestobe tej obljubi je tudi naše vsakoletno srečanje. Zato poskrbimo, da bo DAN IZSELJENCEV spet prepričljiva manifestacija našega priznavanja k tistim vrednotam, za katere smo bili v najtežji dobi naše narodne zgodovine pripravljeni doprinesiti velike žrtve.

Bivši pregnanci z družinami, prijatelji in znanci v nedeljo 22. septembra prisrčno vabljeni v Bilčovs!

Zveza slovenskih izseljencev

Uspela vaška veselica

Dobro je Slovenskemu prosvetnemu društvu „ROŽ“ uspela vaška veselica preteklo nedeljo pri Gabrijelu v Lešah. Večinoma mladostno publiko je poleg „Dobraškega kvinteta“ navduševala predvsem domača skupina „PEACE-MIR“ s

svojimi interpretacijami znanih beat in rock-komadov iz časa 60-ih in 70-ih let. Na sliki člani ansambla Martin Hedenik Miha Obilčnik, Niko Ottowitz, Hanzl Obilčnik in Janko Ottowitz (Janez Krištof pa se skriva za keyboardom).

Slovensko prosvetno društvo „Kočna“ v Svečah prireja

5. SLIKARSKI TEDEN

v času od 1. do 7. septembra 1985

SPORED:

- **Nedelja 1. 9. 1985 ob 19. uri** — Odprtje slikarskega tedna z otvoritvenim koncertom pri Adamu
- **Sreda 4. 9. 1985 ob 20. uri** — Domači večer z moškim pevskim zborom „Kočna“ pri Adamu
- **Sobota 7. 9. 1985 ob 19. uri** — Prezentacija del in sklepna družabnost pri Adamu

Sodelujejo: Jože Peternej, Ziri — Saša Kump, Kranj — Emanuela Marassi, Trst — Edi Zerjal, Trst — Franz Petschounig-Moro, Celovec — Hans Staudacher, Dunaj-Mlinare.

PRIREDITVE

POGOVORI 85 v Šmarjeti v Rožu

od petka 6. septembra ob 18. uri do nedelje 8. septembra 1985
Javit se je treba do 4. 9. pri Petru (Tinje) tel.: 0 42 39) 26 42 ali pri Dorici (KM) tel.: 0 42 22) 51 10 55

Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“ vabi na

DRUŠTVENI IZLET

v **Štiro** in na **Kravji bal** v Bohinju v nedeljo 15. 9. 1985.
Odhod: ob 7. uri pri avtobusni postaji v Borovljah.
Prijava so možne do 6. septembra pri predsedniku Melhiorju Verdolu, telefonska številka 0 42 27 - 21 3 92

GLASBENA ŠOLA NA KOROŠKEM sporoča:

V jeseni se bo v oddelku Celovec začel pouk orgel. Prav tako bo zborovodska šola znova začela s tečajem za začetnike. Interesenti naj se javijo pisмено pri Društvu glasbene šole, Celovec, Mikschallee; telefon 0 42 22) 35 9 85

Rebrea

Seminar za gledališke in lutkovne skupine

od torka 3. 9. ob 8. uri do nedelje 8. 9. 1985 v Mladinskem centru na Reberci
Prireditelj: Krščanska kulturna zveza

DOM v Tinjah INFORMATIVNI TEDEN: „JUŽNA KOROŠKA“ — Dve kulturi — dva jezika

od ponedeljka 16. 9. 1985 ob 18. uri do nedelje 22. 9. 1985 ob 9. uri
Predavatelj: ravnatelj dr. Reginald Vospnerk in rektor Jože Kopeinig
Vodstvo: Inger-Johane Bilde, Danska
Soprireditelj: AEI dre pa hojskole i udlandet iz Danske

Alpski klub „Obir“ na Obirskem vabi na

3. POLETNO NOČ

v soboto 7. 9. 1985 ob 20.30 uri pri Kovaču na Obirskem
Za ples in dobro zabavo bo poskrbel Kraigersee Trio

KEGLJANJE ZA TELETA

v petek 6. 9. 1985 ob 14.—20. uri v petek 13. 9. 1985 ob 14.—20. uri v soboto 14. 9. 1985 ob 9.—20. uri v nedeljo 15. 9. 1985, finale ob 9.—20. ure na kegljišču pri Jerebu na Obirskem!

Slovensko kulturno društvo „Peter Markovič“ v Rožku vabi na ogled razstave

„ILIRSKA GROBIŠČA Z BREGA“

v prostorih „Raiffeisenbank“ v Rožku.

Čas: v poslovnem času banke, od ponedeljka do petka, od 8. do 12. in od 14. do 17. ure.

ŽITARA VAS — OBČINSKA SEJA

v sredo 4. septembra 1985 ob 19. uri v sejni sobi gasilskega doma na Miklavčevem.

Med drugim sta na dnevnem redu dve važni točki: pristop k zvezi za ohranitev čistega okolja in problem dvojezičnih napisov v žitarski šoli.

Zveza koroških partizanov vabi na

OISK PARTIZANSKIH GROBOV IN ZGODOVINSKIH KRAJEV NA SVINŠKI PLANINI v nedeljo 8. septembra

Zbirališče: ob 9.30 uri pred Delovnim uradom (Arbeitsamt) in pošto v Velikovcu

Slovensko planinsko društvo Celovec ter SPD „Obirsko“ na Obirskem in „Zarja“ v Železni Kapli vabijo na **SREČANJE S TRŽAŠKIMI PLANINCI NA OBIRJU** v nedeljo 8. 9. 1985

Zbirališče: ob 12. uri na vrhu Obirja (Ob slabem vremenu je srečanje v Kapelški koči-Eisenkappler Hütte) Planinci in prijatelji lepe narave pridružite se nam!

Dom v Tinjah v petek 13. 9. 1985 ob 19.30 uri **JULIUS KUGY — PISATELJ IN ALPINIST**

Zivljenje Julija Kugyja je osrednja tema TV filma v treh delih, ki sta ga skupaj izdala ORF in TV-Ljubljana. O vsebini tega filma bodo govorili: znani igralec Manfred Lukas-Luderer avtor knjige: Zeljko Kozinc, Ljubljana in za režijo: Marjan Ciglič, Ljubljana.

Soprireditelji: Österr. Alpenvereins-Sektionsverband Kärnten; Slovensko planinsko društvo Celovec; Förderungsstelle des Bundes für EB in Kärnten

Pred diskusijo bomo predvajali 2. del filma

Dom v Tinjah

IZOBRAZEVALNO POTOVANJE SODALITETE NA PRIMORSKO

v četrtek 19. 9. 1985
Sveta gora, Gorica, Mirenski grad in Vipava. Srečanje s koprskimi škofoma in tamkajšnjimi duhovniki.

Dom v Tinjah

GALERIJA TINJE

Razstava del Branka Čušina „akvareli in risbe“

GLOBAŠKO ŽEGNANJE

v soboto 7. in nedeljo 8. septembra
Sporod: sobota — ob 20. uri pri Šotarju ples. Igna ansambel „Slovenija“ — ob 23. uri nastopa panflavist F. Kerschbaumer
Nedelja — po pranganju „srečanje pod farno lipo“ — ob 20. uri pri Štekljnu „koncert domačih zborov“

Slovensko prosvetno društvo „Zila“ na Ziljski Bistrici vabi na otvoritev razstave

ARHITEKTURA V KANALSKI DOLINI

v soboto 31. 8. 1985 ob 20. uri v Kulturni dvorani na Ziljski Bistrici
Razstava bo odprta do 16. septembra, vsak dan od 18.—20. ure in ob nedeljah od 13.—19. ure

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 29. avgusta 1985
Za 100 dinarjev dobite 5,70 šil.
Za 100 dinarjev plačate 6,50 šil.
Za 100 lir dobite 1,015 šil.
Za 100 lir plačate 1,095 šil.
Za 100 mark dobite 693,70 šil.
Za 100 mark plačate 710,00 šil.

Loče - Jerutovega očeta ni več

Preteklo soboto je v 84. letu starosti, po težki bolezni umrl v Bačah Jerutov oče — Hajnžek Kargl. Pretresljiva vest res ni prišla nepričakovano, vendarle je vsekogar, ki je očeta poznal, boleče prizadela. Jerutov oče ni bil le dobro znan daleč naokoli, bil je kot kmet, kot človek in trden narodnjak zelo priljubljen pri vseh ljudeh tega kraja. Občudovanja vreden je bil njegov sončni značaj, ki ga niso mogli streti niti ne usodni življenjski udarci, bodisi požar gospodarskega posloplja ali še hujši, prerana smrt njegove žene ter matere treh otrok pred štirinajstimi leti. Lasje so mu osiveli, ramena so se mu skručila, a le še trše je prijel za delo in iz kravečnega srca je še močnejše vrela ljubezen do svojih dragih, saj je otrokom moral nadoknaditi tudi še mater. Ko je sin Folti dorasel in se poročil, sta mlada dva sicer odvezla očetu največjo skrb, toda zaslužnega počitka se ta tudi ni privoščil. Kot umen in preudaren gospodar je z navedeni in nezmanjšanim dejanjem posredoval mladim svoje dolgoletne, življenjske izkušnje. Nikoli ni silil v osredje, dajal je, ne da bi pričakoval povračila, bil je dobričina čigar srce je toplo sočustvovalo z vsakim, ki je iskal njegovo bližino. Bil je narodnjak skozi in skozi, od svojih mladih let in tudi v času, ko je pretela narodu smrt, se ni plašil priznati svoje prepričanje ter ni samo enkrat tvegaval glave, ko je podpiral borce za svobodo po gozdovih. Kulturno se je udeleževal v domačem društvu od

njegove ustanovitve in zvesto obiskoval naše prireditve tudi še v visoki starosti. Radi smo ga mi mlajši poslušali, saj je bil mož poln življenjskih izkušenj in je znal celo nam v urah malodušnosti vlivati poguma v njegovi vedrilni, šaljivi šegi.

Z Jerutovim Hajnžkom lega v grob dobesedno eden izmed zadnjih rojakov tega kraja, ki ni nosil svoje ga prepričanja le na ustih temveč ga je hranil globoko v srcu in neomajano po njem tudi živel. Stal je ko hrast v viharju in le smrt ga je premagala. Bil je mož! — kje takega je še med nami?

Ob množici smo pokojnika v ponedeljek spremljali na njegovi zadnji zemeljski poti. Verske obrede je vodil loški župnik g. Jakob Škofič, ki mu je prinašal tolažbo v težki bolezni. Domači pevci, ki jih je rajni vselej tako rad poslušal, pa so mu zapeli ganljive žalostinke v slovo. Ob odprtem grobu so se od njega poslovili še predstavniki domačega društva ter javnih ustanov.

Naj v miru počiva Hajnžek Kargl v ljubljani, domači zemlji — mi družbeniki, znanci in prijatelji pa ga bomo ohranili v častnem spominu.

Folti je družini ter ostalim sorodnikom izrekamo naše prisrčno sožalje.

FC.

Železna Kapla

Pred kratkim smo se na kapelškem pokopališču za vedno poslovili od Franca Lenka iz Železne Kaple. Življenjska pot se mu je iztekla v 80. letu starosti. Pogreba se je udeležila velika množica ljudi, kar je prepričljiv dokaz njegove priljubljenosti med našim prebivalstvom.

Pokojni je rad obiskoval kulturne in druge prireditve, to povezanost s prosvetno dejavnostjo je od pokojnega podedoval tudi njegov sin Miha Travnik predsednik SPD „Zarja“ v Železni Kapli.

Pogrebni obred je opravil domači župnik Polde Cunder, od pokojnega pa so se še poslovili pevci „Zarje“ in mu tako izkazali poslednjo čast. Ob odprtem grobu pa je besede slovesa imel podpredsednik SPD „Zarja“ Miha Kuhar, ki je orisal pokojnikovo življenjsko pot in se mu zahvalil za prispevek k ohranitvi naše narodne skupnosti.

Pokojnega Franca Lenka bomo ohranili v častnem spominu.

Vuzenica 85

Letošnja likovna kolonija od 18. do 23. avgusta v Vuzenici, kjer se leto za letom zbirajo mladi likovniki, je stala v znamenju jubileja 15-letnega delovanja. Pri tem ima ravnatelj tamošnje osnovne šole Lojze Golce brez dvoma največje zasluge, da to vsakoletno srečanje poteka uspešno. Pri nas za udeležbo mladine s Koroške skrbi Slovenska prosvetna zveza, da si mladi slikarji pridobijo znanja v likovni umetnosti pa skrbijo priznani umetniki in likovni pedagogi.

Za 15-letnico so v Vuzenici izdali lično opremljen katalog, v katerem je podan pregled o delovanju kolonije od začetka do danes. V katalogu, o katerem bomo obširneje poročali v prihodnji številki, so zastopani s svojimi prispevki organizatorji, umetniki in nekateri mladi udeleženci kolonije.

Zgornja vesca - visok jubilej

Jutri bo obhajala Rosalia Einspieler, pd. Foltova mama iz Zgornje vesce, 90-letnico svojega življenja. Jubilatka se je rodila 31. avgusta 1895 pri Andreju na Rutah nad Podgorjami. Tam je tekla tudi njena zibelka. Na domu pri Foltu je skupaj z možem Foltom vso skrb posvečala družini — trem sinovom in trem hčerkam.

Prvi večji udarec je utrpela ob izgubi moža. Zaradi težke bolezni je morala tudi hčerka Marija že zgodaj končati zemeljsko pot. Zopet je žalostna vest zajela okolico, ko je umrl zet Fridl, mož hčerke Johane. Pred kratkim pa sta umrla še hčerka Johana in sin Jozef. Bilo je mnogo žalostnih trenutkov, ki jih je vsebovalo življenje Foltove mame. Vse to so bili tudi udarci, ki jih je potrpežljivo prenašala. Življenje Foltove

ve mame sicer ni bilo zmeraj rožnato, vendar je bila vedno nasmejana in pripravljena za pogovor. V času nacizma je bila Foltova mama mnogim drugim vzgled neustrašnega in zvestega narodnjaka. Nikoli ni klonila in nikdar ni iskala ugodnosti, ampak je vedno sledila poti resnice ter pravice. Sejala je in še seje besede bratstva ter medsebojnega razumevanja.

Foltova mama je imela vedno tudi svoj ideal ter cilj v življenju, vero in ljubezen.

Draga Foltova mama, prejmite še enkrat iskrene čestitke nas vseh, ki Vas spoštujemo in cenimo. Ob vašem visokem jubileju je naša iskrena želja, da bi ostali zdravi in s svojo duhovno vedrino še naprej navduševali nas mlajše.

J. M.

Sporočamo žalostno vest, da je v torek 27. avgusta 1985 umrl v 58. letu starosti slovenski pesnik in pisatelj, kulturni in politični delavec

Valentin Polanšek

dolgoletni predsednik Slovenske prosvetne zveze in član upravnega odbora Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, član odbora SPD „Zarja“ in Posojilnice ter občinski odbornik v Železni Kapli, soustanovitelj SPD „OBIR“ na Obirskem, nagrajenec Prešernovega sklada SRS, nositelj plakete ZSO ter drugih priznanj, odličij in nagrad.

Pokojnik je s svojim obsežnim literarnim delom kot pesnik in pisatelj slovensko koroško književnost obogatil s številnimi deli, s katerimi si je v slovenskem slovstvu zagotovil vidno mesto.

Kot narodnopolitični in kulturni aktivist je vsestransko prispeval h kulturnemu in političnemu razvoju slovenske narodne skupnosti na Koroškem. V svojem poklicu kot ravnatelj in učitelj je vzgajal mladino v duhu strpnosti in enakopravnosti ter v zavedne člane naše narodne skupnosti.

Njegovo nesebično delo in zvestobo svojemu narodu se prizadevnemu kulturnemu delavcu iskreno zahvaljujemo ter ga bomo ohranili v častnem in hvaležnem spominu.

Od našega velikega sina se bomo poslovili na žalni seji v nedeljo 1. septembra 1985 ob 9. uri v glavni šoli v Železni Kapli; za vedno se bomo od pokojnika poslovili ob 11. uri na pokopališču na Obirskem.

Slovenska prosvetna zveza
SPD „Zarja“

Zveza slovenskih organizacij
Posojilnica Železna Kapla

SPD „OBIR“ na Obirskem

Izjava

Odbor Slovenskega planinskega društva Celovec ugotavlja, da pravni zastopnik PD, dr. Valentin Kalk v sodnijski zadevi „Koča nad Arihovo pečjo“, v okviru danih možnosti vestno zastopa interese društva.

Vsako obrekovanje v časopisu je stvar in mnenje posameznika, od katerega se odbor SPD Celovec distancira.

Celovec, avgusta 1985

Odbor SPD Celovec

Franc Petek SPOMINI

24

KAKO SEM PRENAŠAL IN PREMAGOVAL TEŽAVE

Osebnost sem ves čas po vrnitvi z Dunaja naprej stalno živel v Velikovu. Od tod se nisem več premaknil vse dotlej, dokler me niso med drugo svetovno vojno nasilno preselili. Zdaj nisem več bil samo zdravnik, ampak tudi aktiven politik. Moram priznati, da je moja politična pot bila vijugasta, da so v njej bile določene slabosti, seveda tudi dobre stvari, ne morem pa presojati, koliko so za takšno pot bile odgovorne objektivne težave, koliko pa subjektivne slabosti. Z nemške strani so nam večkrat očitali, da Slovenci na Koroškem nismo le številčno šibki, ampak da tudi kvalitativno nismo ravno na vrhu. Kako je bilo z vso stvarjo, to bo pokazala zgodovina. Jaz samo to vem — in to mi je bilo zmeraj v dobro — da sem kot zdravnik bil varen realistično misliti. Kar ne moreš, pač ne moreš.

Druga stvar, ki mi je omogočala, da sem kljub vsem težavam lahko preživel znošno človeško življenje, je bil moj osebni odnos do stvari, ki mi jih je življenje polagalo na pot. Imel sem dobre živce in razen tega tudi različne konjičke. Eno pa je, nikoli nisem gledal na denar. Marsikoga lahko slišiš, „Oh, ta bi lahko imel hišo pa avtomobile pa ne vem česa.“ Tako pameten sem seveda tudi jaz bil, da sem to videl, da bi vse te stvari lahko imel, če bi se brigal samo za svojo osebnost. Dobrobit. Toda nihče ne more služiti dvema gospodoma. Pa tudi moja žena ni bila zahtevna. Otroci niso bili razvajeni in jih tudi nismo razvajali, ker nismo hoteli postati „purgarski“. Kajti to je bilo jasno, če bi hoteli „purgarji“ postati, bi morali iti v drugi tabor.

Neumnost si je domišljevati, da bi v Velikovu — morda kje drugod, čeprav ne verjamem — nekdo lahko postal „purgar“, obenem pa ostal Slovenec. Za to sta bila dva takšna očit-

na primera. To je bil Čarf, kolarski mojster, in pa Pogačnik, ki je imel majhno tekstilno tovarno. Oba sta bila člana meščanske korporacije z meščanskimi pravicami in oba so izključili že v času koroških bojev, oziroma po plebiscitu. Po svojih osebnih izkušnjah z velikovškimi „purgarji“, zlasti po tistih ob cepljenju in pozneje ob demonstracijah proti meni, nisem imel nobenih iluzij, še manj pa teženj, da bi se pomeščanil.

V družabnem oziru sem bil popolnoma izoliran. Zlasti v prvem času po plebiscitu je ta izolacija s strani velikovških meščanov bila absolutna.

Veliko je pomenilo zame to, da sem bil navdušen smučar in planinec. Smučati sem se naučil že med svetovno vojno pri vojaki. Menda sem bil med prvimi v Velikovu, ki so si preskrbeli smučarsko opremo in tako ni čudno, da se je kmalu pojavila mene zbralo nekaj mlajših ljudi, ki so od mene učili smučanja. To je bilo povod za razne govorice in sumničenja, ampak mi se za to nismo zmenili. To seveda ni bila nobena organizacija, ampak le privatna skupina ljubiteljev smučanja in to je bilo pravzaprav edino, s čimer sem nekako prebijal zid okoli sebe. Še imam s temi ljudmi tu pa tam stike, vendar le slučajne. Še danes se nihče ne upa sem k meni, pa tudi mi ne zahajamo drugam. Edina družina, s katero smo v stikih, so Čarfovi.

Večkrat sem smučal na Svinjskem sedlu, ko v Jugoslaviji — bilo je 1927. in 1928. leta — na Okrešlju ni bilo žive duše. Avto, ki sem ga pozneje dobil s pomočjo posojilnice pa mi je mnogo olajšal pot v gore. Poznam vso Koroško s svojih izletov, delno tudi Štajersko in pa Kranjsko. Karavanke sem prehodil vse od a do ž. Prav tako Ziljsko dolino, Kanalsko dolino, veliko sem hodil po gornjem Koroškem, ob štajerski meji itd. Kot smučar in planinec pa sem se začel zanimati še za druge stvari, ki so v zvezi s tem športom: za botaniko, mineralogijo, glaciologijo in arheologijo. Še danes imam pod streho par metrskih stotov kamenja, ki sem ga prinesel iz svojih izletov, in ki so seveda pomenili hudo napoto za mojo ženo. Zal nisem imel nikoli časa pa tudi ne tistega znanja, da bi vse to mogel obdelati. Za šalo sem se večkrat tolažil, češ, če bodo kdaj oblegali in napadli mojo hišo, se bomo pa branili s

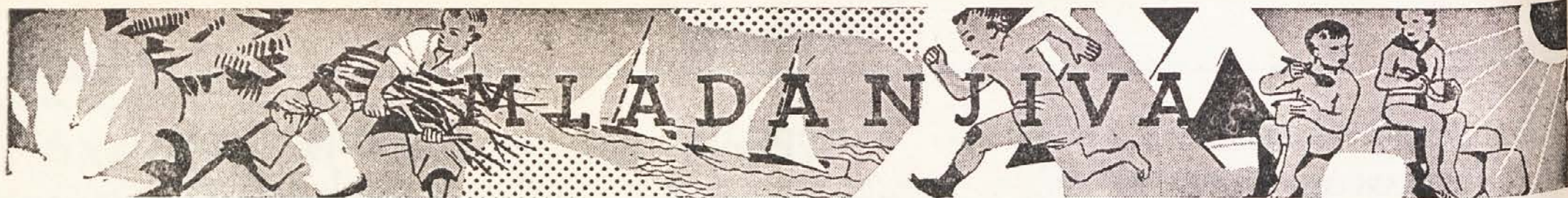
tem kamenjem. Značilno je, da me je to kamenje pod streho počakalo vso vojno, saj kdo se je pa zanj zanimal.

Če bi človek ne imel tega veselja, nikakor ne bi mogel tukaj vzdržati. Tudi moja žena je prejšnja leta rada hodila. Na izlete sva odhajala največkrat z vtomobilom, ga pustila kje stati, potem sva pa korakala dalje. Hodila je pridno, kolikor je le mogla.

Kot navdušen planinec sem se seveda moral vpisati v nemško planinsko društvo, čeprav je njegov nacionalistični značaj bil tako očiten. Da sem postal član, mi je pomagal nek tukajšnji učitelj, pozneje nacist. Brez prenočevanja v planinskih kočah pa ni šlo, zlasti pozimi ne. Res smo svojčas, pred prvo svetovno vojno, imeli slovensko planinsko društvo na Koroškem, vendar se v praksi pa ni moglo dosti nasloniti, imelo je le eno kočjo v Zilji, to pa je bilo tudi vse. Če si hotel iti na izlet kam drugam, si moral biti član nemškega planinskega društva. V enem dnevu brez prenočevanja ni bilo moč kaj dosti videti. Enodnevnne ture so recimo bile Obir, Svinjska planina, Peca, kar pa je višje gor, Stol, Mangart itd., vse to je bilo zvezano s prenočevanjem. V poznejših letih sem velikokrat hodil v Češko kočjo. To še celo od začetka, takoj po plebiscitu, ko so tam le neradi zaupali ključ tujcem. Jugoslovanska obmejna straža je spočetka bila tudi še bolj nezaupljiva. Pozneje pa so me puščali brez težav. Velikokrat sem bil tudi na Svinjskem sedlu, odkoder smo se kar tako, brez dovoljenja, spuščali na Okrešelj. Ni bilo tam žive duše. Šele potem, ko se je zimsko planinstvo začelo gibati tudi na jugoslovanski strani, je postalo bolj nerodno, ker so se večkrat pojavljali granicari.

Tu je bilo seveda tudi moje poklicno delo praktičnega zdravnika. Če je bilo težavno že pred prvo svetovno vojno, kakor sem že opisal, je bilo še težavnejše v novih razmerah. Aktivna politika in zdravniška praksa se dasta le težko združiti. Danes sicer govore o tem, da nekateri slovenski zdravniki prav dobro zaslužijo. Rad to verjamem, vendar najbrž niso tako vpreženi, kot sem bil jaz.

(se nadaljuje)

Zapeljivo branje

To se je zgodilo tedaj, ko se je Joža učil za mehanika pri mojstru.

Za Jožo je bila najljubša zabava branje. Že zmlada je rad bral. Ko je bil še doma, je jemal knjige s seboj na pašo. Temu užitku se ni odrekal tudi pozneje, ko je bil za vajenca. Tem manj, ker je v mestu našel več in zanimivejših knjig.

Včasih se je tako zatopil v branje, da ni videl ne slišal, kaj se godi okoli njega. Neredko je bral tudi ponoči, ko so drugi vajenci spali. Pozimi ob topli peči v delavnici, poleti pa na staji, kjer so prenočevali. Včasih ga je kaka knjiga tako zanimala, da bi bil z branjem najrajši nadaljeval v delavnici, a se je bal mojstra.

Nekoč mu je prišla v roko posebno zanimiva knjiga. Bila je zgodba o Sherlocku Holmesu. Tiste čase se je mladina navduševala za te vrste branje. Napeta povest o grdem zločincu, ki ga zaman lovijo policaji. Le privatnemu detektivu Sherlocku Holmesu se posreči, da mu s svojo bistrostjo slednjič pride na sled... Joža je knjigo požrl v enem dušku od začetka do konca. Ni mu bilo žal noči in prikrajšanega spanja.

Zjutraj je prišel v delavnico in povedal tovarišem, kako lepo knjigo je bral. Pripovedoval jim je vsebino. Vsi prevzeti so ga prosili, naj jim bere zgodbo, dokler ne pride mojster.

Joža se ni dal dolgo prositi. Le delati medtem niso smeli prenehati. Da bi jih mojster ne zalotil pri branju, so postavili za stražo

najmlajšega vajenca. Ta naj bi pazil in jih opozoril, če bi prihajal mojster.

„A glasno beri, da te bom slišal,“ je rekel stražar.

Joža je potegnil knjigo iz žepa in začel brati. Vajenci so delali. Pazili so, da niso toliko ropotali, da bi ne slišali. A vendar toliko, da se je razlegalo iz delavnice. Če bi nastala prevelika tišina, bi mojster takoj uganil, da nekaj ni v redu.

Pametne misli

- Izgubljeno je samo tisto, čemur se odrečeš.
- Mladost je sila energije, ki jo človek razdaja; leta pa prinesejo treznost in moč razuma, ki nadomesti tisto razdano energijo.
- Lahkovernost je slabost odraslih in moč otroka.
- Želja za oblastjo nima korenin v moči, temveč v slabosti.
- Za stvar miru na svetu ni žrtev nikoli prevelika.
- Samo mali ljudje se borijo za prestiž — veliki ga imajo.
- Siromaštvo še nikoli ni izzivalo zavisti.
- Najmanj delajo ljudje, ki nikoli nimajo časa.
- Zdravje in svoboda sta si podobna po tem, da njuno pravo vrednost spoznamo šele tedaj, ko ju zgubimo.
- Čim manj potreb imate, tem bolj ste svobodni.
- Svet bi bil lepši, če bi mu ljudje tudi kaj dajali, ne samo jemali od njega.
- Po otroštvu se človeka spozna kot dan po jutru.
- Dobra beseda malo stane, a je veliko vredna.
- Človek mora biti sam, da bi spoznal druge.
- Usoda je morje brez obale.
- Znanje nastaja iz zrn vsakodnevnih izkušenj.

Branje je bilo tako zanimivo in napeto, da so vajenci bolj nastavljali ušesa kot gibali z rokami. Zdaj pa zdaj so čisto pozabili na delo.

„Delajte“ je rekel Joža. „Ali pa ne bom več bral.“

Zopet so se zganile roke. Delavnico so napolnili kovinski glasovi. Kladi so udarjale, pile so hreščale. Stražar na vratih je napenjal oči in ušesa. Oči ven, a ušesa v delavnico.

Partizanska bolnišnica je bila dobro skrita v globokem gozdu. Do nje ni vodila nobena pot, niti kozja steza. Samo planinski potok, ki je skakljal mimo barak, je slišal stoke ranjencev, pa tudi partizanske pesmi. A potok ni nikomur pripovedoval o nenavadnih gozdnih prebivalcih. Na vsem svojem potovanju od izvira do livne je dneve in noči šepetal in pel samo staro pesem o življenju. Slišale so jo srne in prihitele z jase do njegove struge; slišali so jo zajci in nezaupljivo preskakovali razdalje od grmovja do lapuhovih listov; slišale so jo celo čebele, pa so prihitele in si z razpršenimi kapljicami gasile žej. Partizani so opazovali to živo življenje ob potoku, tako so jim hitreje tekli dnevi in rane so se laže celile.

Prav ob tem potoku so v partizansko bolnišnico prinašali ranjence in po njegovem koritu so se ozdravljeni borci vračali v brigade in odrede. Potok je za njimi skrbno zabrisal vsako sled, tako bolnišnice niti v najhujši ofenzivi ni izsledila nemška patrolja, čeprav je imela pse s seboj. Potok je pel samo večno pesem o življenju, o partizanih je molčal.

Nekega dne je visoko v planini nastalo strašno neurje. Črni oblaki so pregazili sonce in preprečili prihod meseca. Kot ob divjem galopu tisočglave konjenice je bobnelo in ječalo v planini. Samo bliski so osvetljevali črno areno. Divje so vihrale temne grive, da so se klanjale smreke. Skozi veje je prodiralo sopenje in hrzanje. V barakah so ugasnile oljenke. Ranjenci

„Bolj glasno!“ je vzkliknil. „Nič ne slišim.“ Joža je bral glasneje.

Zgodba je bila vedno bolj zanimiva in napeta. Tako zanimiva in napeta, da je stražar tudi oči obrnil v delavnico. Da bi mu ne ušla nobena beseda, se je vedno bolj odmikal od vrat. Zdela se je, da ga bralec priteguje kot magnet žeblice.

Tudi kladi so utihnile. Vajenci so jih držali v mirujočih rokah, zijali in poslušali. Piljenje je bilo vedno tišje. Delavnica je polagoma utihnila. Slišati je bilo samo Jožo, ki je z zanosom v glasu bral, bral... Tudi njega je bilo branje tako prevzelo, da je bil slep in gluha za svet okoli sebe.

Mojstru Karasu ni bilo treba biti v delavnici, da je vedel, kako se tam dela. Njegovo ostro uho je lovilo glasove. Po udarcih kladi in po hreščanju pil je čutil, kako je v delavnici. Ta dan se mu je koj zazdelo, da nekaj ni prav. Šel je, da vidi, kaj se dogaja.

Na vratih ni bilo nikogar. Komaj je stopil na prag, je že vse razumel. Joža je bral, a drugi vajenci, ki so pozabili na delo, so ga kot zamaknjeni poslušali.

Mojster je stopal tiho, po prstih, nenadoma se je znašel poleg Jože. Šele tedaj so ga vajenci opazili. Delavnica je nenadoma zahrumela bolj glasno kot kdaj prej. Kladi so udarile, pile so zacvilile. Strugača je začela naglo strugati, a vrtalnik so tako naglo spustili v pogon, da je sveder počil, kot da je iz stekla.

Mojster Karas je bil miren in dober človek. Zdaj pa se je strašno razsrdil. Bolj zaradi počenega svedra kot zaradi zaostalega dela. Da bi ohladil jezo, je udaril Jožo po licu. Imel ga je za glavnega krivca.

Joža je bil prepaden. Ni bil več otrok, zato ga je zaušnica hudo užalila. Čutil se je ponižanega. Oblekel se je in vtaknil knjigo v žep.

„Zbogom!“ je rekel mojstru. „Tu me ne boste več videli.“

Karasu je bilo v hipu žal zaradi zaušnice. Ne bi rad izgubil vajenca, ki ga je čislal.

„Joža, ostani!“ mu je rekel. „Ne bodi neumen! Še mesec dni, pa bo konec učenja, ti pa odhajaš.“

Joža je bil prehudo užaljen, preveč je bil zadet njegov odnos, da bi ostal. Nobene ni rekel in odšel iz delavnice.

Našel je delo v neki opekarni. Mojster Karas ga je zaman klical, naj se vrne. Tedaj ga je zatožil oblastem. Ne bi mu smel uteči, ker je imel z njim pogodbo. Jožo so zaprli. Tako se je znašel prvič v ječi, ker je branil svoje človeško dostojanstvo.

Mojster Karas mu je poslal hrane v zapor. Imel ga je rajši kot druge vajence, cenil je njegov pošten in značaj. Morda mu je celo ugajalo, da je bil tako občutljiv za čast.

Prosil je oblasti, da so ga izpustili iz zapore. Joža se je spravil z mojstrom in se zopet vrnil v njegovo delavnico.

France Bevk

ŽELJA

*Rad bi ujel nekaj teh žarkov,
tega bleščečega zlata,
ki se zliva na mlado zemljo.
Hotel bi ohraniti cvetje,
ki se ozira v sonce
in je polno življenja,
polno veselja in sreče.
Želel bi zadržati sladko petje
kosa in slavčka,
da bi ga poslušal vsak dan.
Medica se cedi po cvetju —
roj veselih gostov jo pije —
zrak je poln vonjav,
kot sladak šepet
gre glas vetra čez polje...
Rad bi ohranil vse to,
da bi razdal z radodarno roko
takrat, ko bo umrl spev
pomladne sreče,
ko ne bo cvetja,
ne sonca,
ko bo povsod puščoba in mrak.
Takrat bi napajal z radostjo
žalostna, otrpla srca.*

Gazi osliček

Iran je po celem svetu znan po znamenitih preprogah, ki jih izdelujejo marljivi tkalci. Prepletene z domiselnimi barvami in šarami pritegnejo takoj vsakogar, ki je dovzeten za lepoto.

Najlepše preproge izdelujejo v mestu Shirazu, davni prestolnici te dežele. Nekatere med njimi delajo tudi po več let. Na primer, v zgradbi Organizacije združenih narodov v New Yorku je ena takšnih preprog, ki je med največjimi na svetu in katero je delala posebna skupina tkalcev celih pet let.

In mar veste, kdo se prvi sprehodi po teh preprogah?

Shiraški oslički!

Prav oni.

Ko mojstri dokončajo preproge, jih odnesejo na prašne majhne trge, imenovane medine. Polože jih na zbito in prašnato zemljo, potem pa nanje naženejo osličke, da gazijo po njih sem in tja.

„In zakaj, pravzaprav?“ se vprašuje radovedni popotnik. „Zakaj vržejo pod kopita tako dolgotrajno in s trdom pridobljeno delo, da po njem potrpežljivo in ravnodušno stopicajo oslički?“

Preproga ni dobra, če je gladka. Mora biti malo izlizana. In kdo bi to bolje opravil kot oslički, samo recite?

Goniči s kričanjem vzpodbujajo četveronožne manekene:

„Čuuuk!“

Treba se je pač roditi kot osel in ne dojeti, po kakšnem velikem bogastvu stopaš s prašnimi kopiti.

Naš zanimivi svet

- Zvočnik, ki so ga uporabljali že Babilonci v 9. stoletju pred našim štetjem, je raziskoval tudi Edison in dal patentirati poseben tip s tremi stožci, s katerim je bilo mogoče prenašati človeški glas tri kilometre daleč.
- Naravoslovje pozna več kot 2000 vrst komarjev, od katerih živijo nekateri tudi v polarnih krajih.
- Temperatura človeškega telesa se venomer spreminja za nekaj desetink stopinje; le v popolnem mirovanju bi lahko ostala nekaj časa nespremenjena.
- Hitrost današnjih dirkalnih avtomobilov nas ne sme presenečiti, če upoštevamo, da je že leta 1902 Jenatzky kot prvi dosegel hitrost skoraj 106 km na uro in da je komaj šest let pozneje Italijan Felice Nazzaro na dirkališču Brooklands v Ameriki presegel hitrost 200 km na uro.
- V nekaterih državah se denar tako hitro obrabi, da so posamezni bankovci v obtoku povprečno samo po pol leta.
- Žirafa sodi med živali, ki najmanj občutijo žejo. V sušni dobi ji mesece in mesece zadostuje le sok listov akacije, ki jih obira, ne da bi se zmenila za dolge in ostre trne med njimi.
- Potepuhi, tatovi in vlomilci imajo svoje mednarodne znake, s katerimi se opozarjajo in obveščajo. Tri vodoravne črte, prečrtane z več navpičnimi, pomenijo na primer, da se ni dobro dalj zadrževati na označenem kraju.

- Prvi skok s padalom je izvedel Francoz Sebastian Lenormand leta 1783 v Montpellieru: vrgel se je z vrha drevesa in prispel na zemljo nepoškodovan. Vendar tedaj za padala ni bilo še praktične uporabe.
- Običaj priseganja z dvignjeno roko izhaja iz časov, ko so prestopnikom proti fevdalnemu družbenemu redu vžgali v desno dlan črko F (začetnico novolatinske besede „fellow“ — izdajstvo). S tem je izgubil človek vse svoje pravice in tudi prisegati ni mogel, če je imel roko tako zaznamovano.
- V Newportu (Rhode Island) stoji spomenik M. F. Cornu, ki je bil prvi človek, ki si je upal pojesti paradižnik in tako ovreči prastari predsodek, da je ta sadež strupen.
- Lemuri, živahne črne polopice z Madagaskarja, zapadejo v poletno spanje namesto v zimsko.

so tiho prisluškovali divjanju nad orlovimi gnezdii. Utrgal se je oblak. Lilo je. Hudourniki so se pognali po stenah in se z zamolklim hrumenjem zlivali v potok. Korito je bilo ozko, preozko. Narasla voda je divjala, kipela, prestopila bregove, zvijala pod seboj šibka stebila in lomila krhka, mlada zelena življenja. Zaglala se je in spodkopala najbližjo barako, kjer so obvezovali in previjali bolnike. Prevrni-

Srna

la se je lesena stena, kjer so bile police z dragocenimi obvezami in platnom.

Zelo težko je bilo v tistih časih dobiti druge rjuhe, še teže nove obveze in zdravila — vendar je nekaj drugega skrbelo partizanske bolničarje, zdravnik in ranjence. Narasla voda je odnesla s seboj povoje. Spodaj nekeje v dolini jih v vrtincih lahko zagledajo fašisti in — njihova bolnišnica bo odkrita. Ne, ne, to se ne sme zgoditi!

Še vedno padajo deževne kaplje, a dva partizana se približata vsak po eni strani narasle vode. Mokre veje ju udarjajo po licu, se zapletajo v obleko. Onadva pa vztrajata, bolj drsita kot hodita po oguljenih koreninah, se pla-

zita čez mokre skale in podrast. Gledata, iščeta, ali ne bi vendarle kje našla povoj, platno, krpo, rjuho, karkoli, kar bi lahko izdalo partizansko oazo v planini.

Nenadoma sta v razpenjeni vodi, ki se je razlila na gozdno stezo, nekaj zagledala. Vihar je podrl smreko, da je z zmečkanega brega legla nad vodo. Nekaj nenavadnega se je zgodilo med vejevje.

„Srna,“ je ugotovil partizan Peter, ki je prvi prišel do čudnega omota. „Prav tista srna je, kateri smo spomladi pozdravili zlomljeno nogo. Dobro jo poznam... Spet je bila nepredvidna ali pa nesrečna.“

„Nas pa je rešila,“ je nadaljeval drugi in odvijal z njenega telesa zamazane povoje in zmečkanke, mokre rjuhe.

Nista več govorila. Pobirala sta vse, kar je prestreglo srnino truplo. In prestreglo je vse, kar je prinesla podivjana voda. Odvijala sta, spravljala na kup in v mrču nevihtnega večera je vstajala med njima čisto drugačna podoba: zgodnje jutro, zarja je komaj zatrepetala v vrhovih smrek. K potoku ob partizanski bolnišnici je prišla pit srna. Potem je povohala desno pa obrnila glavo v drugo stran, preskočila potok, se približala barakam in vzela s štora kosček kruhove skorje. Malo so imeli kruha, vendar se je vsak dan našlo kaj za srno, ki je še vedno rahlo šepala.

Prevedla Neža Maurer

OD LETA 1393

Pliberški sejem na travniku

NAJVEČJE IN NAJSTAREJŠE LJUDSKO SLAVJE JUŽNIH PREDEL OV KOROŠKE

V soboto popoldne povorka na sejmski prostor z robo in rajo. Domači župan g. Mikusch bo načepil prvi sodček piva.
Zvečer velik ognjemet.

V nedeljo množično srečanje sejmskih gostov iz vseh strani od blizu in daleč. Na sejmišču pester zabavni park in razstavišča. Na sejmu živahna prosta zabava.

OD SOBOTE

31. AVGUSTA

DO PONEDELJKA

2. SEPTEMBRA 1985

ČEVLJARSKI MOJSTER

**Valentin
Karnitschnig**

Pliberk-Bleiburg

Priznana trgovina s čevlji
vseh vrst na glavnem trgu
(10.-Oktober-Platz)

Kupujte pri nas —
zadovoljni boste!

**POSOJILNICA -
BANK
PLIBERK**

s poslovalnicama
ŠMIHEL in ŽVABEK

se priporoča za vse denarne
posle

topsport

SPORT - SHOP

**Ausstatter - opremljevalec
Austria und YU Ski-Team**

Bleiburg-Pliberk

HOTEL - RESTAVRACIJA

BREZNIK
PLIBERK-BLEIBURG

Dragulj koroškega gostinstva
Priporočamo našo izvrstno kuhinjo z njenimi specialitetami

- Tujske sobe z vsem komforjem
- idealna hiša za Vaš zimski ali letni dopust

- Popravljalnica
- trgovina
- nadomestni deli
- vozila
- električni šivalni stroji

Lomschek

Tihoja 2 (Šentlipš)
9141 Dobrla vas
Telefon: (0 42 37) 22 46

elektro enzi
BLEIBURG-PLIBERK

Strokovna trgovina za elektriko
VALENTIN ENZI

Svetuje in načrtuje električne instalacije, električne kurjave in razsvetljavo

Podjetje je specializirano za hifi-stereo-naprave in barvno televizijo

**TOVARNA
CELULOZE
OBIR**

družba z o. j.

- kupuje brusni les, žamanje in čelne odpadke
- proizvaja celulozo
- trguje s celulozo, vsemi vrstami papirnih izdelkov in potrebščinami celulozne in papirne industrije

A-9133 Miklavčevo

Telefon: (0 42 38) 504-0

Telex: 422729 zelob a
422352 zelob a

ALPETOUR

SPEDITION - TRANSPORT-GES.M.B.H.
ŠPEDICIJSKO-TRANSPORTNA DRUŽBA Z O. J.

A-9150 Bleiburg Pliberk, Lastenstraße 6
Postfach 15
Telefon (0 42 35) 22 60, 22 61 — Telex 42-2156

S PODRUŽNICO MANNHAIM

- organizira redne prevoze na relacijah Avstrija—Jugoslavija—Nemčija
- opravlja mejno odpravo in carinjenje
- uvaja kombiniran transport
- vabi prevoznike in jim nudi dolgočasno zaposlitev
- nudi zanesljiv in hiter servis

TRAMPUSCH

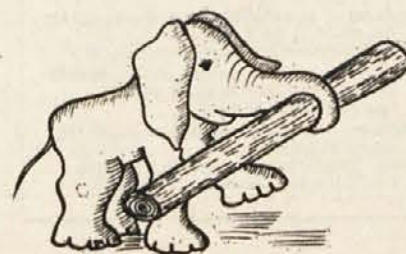
Ges. m. b. H.

nabavlja hlodovino
in rad postreže s paleto žaganega lesa

Žaga, lesna trgovina,
eksport — import

A-9150 Bleiburg — Einersdorf
Pliberk — Nonča vas 59

Telefon: (0 42 35) 20 76
Telex: 42 21 94

Stanje v
Koroški ligi

SAK po drugem kolu neporažen — 1:1 v Smohorju. Z istim izidom sta se razšli moštvi IR-SCHEN in LIENZ, brez golov pa se je končal par WAC:PSV-ASK. Nov „leader“ je SVG PLIBERK, ki je na tujem odpravil MAGDALEN (zdaj zadnji) gladko s 6:2! Nadaljnja senzacija: Favorit TRG-Wigo je doživel spordslaj — 1:3 proti MATREI. FC OBERVELLACH (prihodnji teden nasprotnik SAK-a) je ponovno slavil zmago, tokrat suvereno s 3:0 proti SCA ŠENTVIDU. WSG MOSTIČ pa je doma porazil BREŽE z 1:0. „Zlati“ gol je dal slovenski legionar Belet!

KOLESARJENJE

V nedeljo 15. 9. 1985 bo kolesarjenje po sosednjih obmejnih občinah. Start je ob 10. uri pred Posojilnico v Pliberku.

SAH

Trening za šahiste SSZ je vsak četrtek ob 19. uri pri Korenu v Kajzarah.

TRENING SLOVENSKE ŠAHISOV
PRIVLAČEN TUDI ZA IGRALCE
DRUGIH KLUBOV

Šahisti Slovenske športne zveze že pridno trenirajo za prvenstvo, ki se bo začelo 14. septembra. Na zadnjem šahovskem večeru pri Korenu v Kajzarah je Jurij Deisinger kazal razne variante v fiančetni obrambi črnege, nato pa je igralce koroške reprezentance, Norbert Perko iz Sveč, igral simultanko proti trinajstim šahistom SSZ. Kot edini ga je premagal Joži Amrusch, remizirali pa so Alojz Gallob, Ivan Lukan in Rupert Reichmann.

Berite in širite

Slovenski
VESTNIK

- ŠPORTNI VESTNIK - ŠPORTNI VESTNIK -

SAK : Rezultat se je ponovil

Proti Mostiču so slovenski „atletiki“ s kvalitetenim nogometom navdušili gledalce in predvsem njihove pristaše. Zato so se upravičeno odpejali v Smohor z dobrimi občutki.

Začetek tekme je bil razmeroma miren. Ker je Smohorsko igrišče ozko in kratko, je napadu domačinov sledil protinapad gostov. Tako majhno igrišče navadno ustreza obrambni liniji, ki se laže brani kot na velikem, prostornem terenu. Raven igre je bila zelo visoka, SAK pa je bil močnim domačinom enakovreden nasprotnik. Do polčasa je Jagodičeva enajsterica imela tri prilike za zadetek. Najprej PIHORNER v izgledni poziciji ni pošteno zadel žoge, nato je RAMSAK na petmetrovski stal na napačni nogi in navsezadnje je izvrstni domači vratar THURNER ubranil še PREŠERNOV strel z glavo. Na nasprotni strani je SAK-

golman Albin RAUSCHER dvakrat spravljal domače napadalce ob živce! Se pred polčasom sta prejela VELIK in RAMSAK rumeni (pri štirih rumenih mora igralec eno tekmo počivati!) karton. Takoj po odmoru se je na vsem lepem razvnela hektika. Sodnik OTT ni bil gospodar situacije, kar je dokazal v 57. minuti, ko je povsem nerazumljivo dosodil Smohorčanom najstrožjo kazen. VELIK je igral čisto žogo, sodnik pa je bil drugačnega mnenja. „Penalti“ je uspešno eksekutiral branilec Sternig. 0:1. Igra je postala hitrejša in bolj dinamična. SAK je zaigral mojstrsko in se še dolgo ni vdal. KREUTZ je v tej fazi nepravilno podrl smohorskega napadalca. Publika je noro zakričala in sodnik je kajpada hitro potegnil spet rumeni karton. „Obrobne dogodivščine“ slovenskih nogometašev nikakor niso spravile iz tira.

74. minuta: z leve strani se je žoga prikotila do PRESCHERNA. Le-ta jo je silovito udaril z desno nogo, a odbila se je od nasprotnika, odkoder jo je končno POLANSEK neubranljivo poslal v desni dolgi kot. Mreža se je tresla — 1:1, izenačenje in veliko veselje sakovcev. Zares dobra, kvalitetna predstava obeh ekip in zaslužena točka za „celovski“ SAK.

Dejstvo, da je slovenski klub v prvih dveh nastopih v koroški ligi vsakič zaostajal z 0:1 in obakrat egaliziral zaostanek, potrjuje izredno pripravljenost do borbe tako fizično kot tudi psihično. Morala in vzdušje v moštvi sta vsekakor zdravi. Ekipa je zelo kompaktna, vsi trije novinci RAMSAK, PRESCHEREN in RAUSCHER pa so se sijajno in na hip vživeli. REZIME: po dveh igralnih igrah SAK zaseda solidno osmo mesto z dvema remijema, torej z dvema točkama. V nedeljo že je na sporedu dvoboj novincev (SAK:OBERVELLACH), katerega si bo ogledalo zagotovo mnogo gledalcev in strokovnjakov nogometne zvrsti.

POSTAVA: Rauscher; Velik, Stern, Kreutz, Sadjak; Jovičević, Ramsak, Preschern; Polanšek, Pihorner, Rataj (Zamenjava: Gregorič, Lampichler, Wieser)

Smohor pod 23 — SAK pod 23 2:4

NOGOMETNI TERMINI

v nedeljo 1. septembra 1985

SAK : OBERVELLACH

ob 17.30 uri

Igrišče: ASV

WOLFSBERG : OBIR SELE

ob 10.15 uri

v soboto 31. avgusta 1985

VELIKOVEC : ŠMIHEL

ob 17.30 uri

SKOK S SMUČI — WIEGELE V
DOBRI FORMI

Z zmagama domačinov sta se zaključile dve skakalni prireditvi na skakalnicah z umetno snovjo. V Berchtesgaden na Bavarskem je zmagal Andi Bauer (ZRN) pred Primožem Ulago (Jug). Tretji je postal Zahomčan Franci Wiegele, četrti Neumann (ZRN), peti pa Mörtl (Avs). Svojo odlično formo je Franci Wiegele potrdil tudi na Mostecu v Sloveniji, kjer je bil zopet najboljši Avstrijec, tokrat na petem mestu. Prva štiri mesta so zasedli Slovenci Tepeš, Debelak, Ulaga in Dolar.

PRVI TOČKI
ZA SELE IN ŠMIHEL!

Tretje kolo vzhodne podlige se je odvijalo brez presenečenj. WEITENS-FELD (2:2 proti St. Leonhardu) je obdržal vodilno pozicijo. Prvi zasedovalci je sedaj ATUS BOROVLJE, ki je premagal WOLFSBERG z 2:0 (oba gola sta padla šele v zadnjih štirih minutah!). Celovski ekipi ASV (3:1 proti Dobrli vasi) in KAC (1:1 v Selah) še naprej neporaženi. RUDA je v Vrbi po 0:1 zaostanku do polčasa triumfirala še zanesljivo s 3:1. Najbolj učinkovit pa je bil nastop novincev SK TREIBACH-a: 5:1 proti VELIKOVCI! Brez golov se je končala partija ŠMIHEL : ŠENTANDRAŽ. Na repu lestvice sta slej ko prej ŠMIHEL IN SELE.

ASKO Šmihel : Šentandraž
0:0

DSG SELE-OBIR : KAC
1:1 (0:1)

Pred 150 gledalci so bili Šmihelčani stalno v lahki premoči. Kljub temu žoga ni našla poti v gol. Ali je šla preko, oziroma mimo gola, ali pa jo je ulovil spreten šentandraški vratar G. Ceplak. Sodnik Maier je solidno žvižgal in ni dopustil nobenih sprovov. Gostje so se osredotočili na protinapad in v 75. minuti bi kmalu uspeli s to taktiko, saj je njihov vzen igralec Wagner z lepim strelom zadel vratnike! Drugih posebnosti in viškov na tem srečanju ni bilo in tako se je bitka končala z „italijanskim“ rezultatom — 0:0.

POSTAVA: Mochar; Andrej, Šuler, Lopinsky, Motschnig; Wriesnig, Krausler, Blažej; Hutter, Berchtold, Buchwald (Zamenjava: Vrhnjak, Pajenk)

POSTAVA: Užnik; Hribernik, Jakopič, Ogris, Čertov; K. Pristovnik, Oraže, Olip; Užnik, Hobel, Travnik (Zamenjava J. Pristovnik)

PRVI RAZRED

Bilčevs: Stojilkovski (zgoraj levo) in Sigi Hobel (spodaj levo) sta bila večkrat nevarna pred golom Kotmirčanov.

PRVI RAZRED

Skupina B:

Baško jezero : Kostanje 2:0 (1:0)

Lattacher, Unterweger

Skupina C:

Bilčevs : Kotmara vas 3:0 (1:0)

Stojilkovski, Hobel, Hafner

Skupina D:

Metlova : Žitara vas 1:4 (0:3)

Lipnik oz. Pleschounig (2) in Kar-

pus

Klopinj : Pokrče (Poggersdorf 4:1

(1:0) Eberhart, Miklau, Lalovič,

Nitsche

Žitarna Kapla : Šentpavel 3:1 (1:1)

Germačnik (2) in Krusche

Frantschach : Globasnica 2:3 (1:1)

Powoden, Thonhofer, Wölbl

St. Stefan : Sinča vas 0:3 (0:0)

Prašnikar (2) in Esterl

DRUGI RAZRED

Skupina F:

Štalenska gora : DSG Borovlje 0:0

(0:3) Falle (3), Mack (3), Schei-

ber (2) in Ogris

Hodiše : Šmarjeta v Rožu 1:3 (1:2)

Spendler oz. Wedenig (2) in Mack

Skupina G:

Maria Rojach : Galicija 0:1 (0:0)

Waisenberg : Žvabek 1:0 (1:0)

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 30. 8.: 9.00 Poročila — Tom & Jerry — 9.30 Instrukcija: angleščina — 10.00 Instrukcija: latinščina — 10.30 V peklju je hudič na prostosti — 11.50 Moje ime je Dropsi — 12.00 Zvezna vojska — 13.00 Poročila — 14.30 Grüezi, servus, guten Tag! — 14.45 Bret Maverick — 15.30 Počitniški koledar — 16.05 Kremenčkovi — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-CVS — 17.05 Tao Tao — 17.30 Anna, Ciro & Co — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.15 Moderna revija z reklama — 21.20 Anekdate po notah — 22.05 Šport — 23.05 Solid Gold — 23.50 Poročila.

SOBOTA, 31. 8.: 9.00 Poročila — 9.05 English theatre presents: All my sons — 9.20 Instrukcija: angleščina — 10.05 Instrukcija: latinščina — 10.35 Resnična ljubezen — 12.00 Zgodovinske priče — 13.05 Poročila — 14.30 Tako ljubimo in poljubljamo na Tirolskem — 16.00 Pika nogavička — 16.30 Viki — 16.55 Mini-CVS — 17.05 Jolly-box — 17.30 Opica v hiši — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Glasbeni skedenj — 21.50 Šport — 22.50 Sammy Davis — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 1. 9.: 11.00 Vzhodni studio —

12.00 Ob jezeru pelikanov — 14.30 Grüezi, servus, guten Tag! — 14.45 Čakanje pred poročnim uradom — 16.00 Moje ime je Dropsi — 16.10 Mesečna ikona septembra — 16.15 Zrcalne slike — 16.30 Pustolovščina — 16.55 Krelling — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.25 Govori mag. Maximilian Fürsinn — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Brat drevo, mati zemlja — 21.15 Španska jahalna šola — 22.45 Zgodovinske priče — 23.50 Poročila.

PONEDELJEK, 2. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Tom & Jerry — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Nova glavna šola — 10.30 Tako ljubimo in poljubljamo na Tirolskem — 12.00 Energija iz podzemlja — 13.00 Poročila — 14.30 Grüezi, servus, guten Tag! — 14.45 Poročil se bom s svojo ženo — 16.25 Woody Woodpecker predstavlja — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-CVS — 17.05 Viki — 17.30 Minikini — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.08 Kuharski mojstri — 21.15 Ceste San Franciska — 22.05 Ljudje Medine — 22.50 Poročila.

TOREK, 3. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Tom & Jerry — 9.30 Šola danes — 10.00 Šolska TV — 10.30 Trmoglavci — 12.05 Ponedeljski šport — 13.00 Poročila — 14.30 Grüezi, servus, guten Tag! — 14.45 Dirka proti soncu — 16.10 Živalski raji — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-CVS — 17.05 Don Kihot — 17.30 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prednost — 21.15 Cena oblasti — 22.05 Takrat — 22.10 filmski forum — 22.55 Poročila.

SREDA, 4. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Tom & Jerry — 9.30 Francoščina — 10.00 Šola danes — 10.30 Obisk — 12.10 Prednost — 13.05 Poročila — 14.30 Grüezi, servus, guten Tag! — 14.45 Lov na računalnik — 16.15 Moje ime je Dropsi — 16.30 Velikan nikolisi — 16.55 Mini-CVS — 17.05 Tao Tao — 17.30 Impresije iz Čila — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Telesni stražnik — 21.45 Njena melodija — 22.45 3. november 1918 — 0.30 Poročila.

ČETRTEK, 5. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Tom & Jerry — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Telesni stražnik — 12.00 Timor — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 14.30 Grüezi, servus, guten Tag! — 14.45 Pablo in njegov chihuahua — 16.15 Živalski raji — 16.30 Za predšolske otroke — 16.55 Mini-CVS — 17.05 Don Kihot — 17.30 Perrine — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Slike iz Avstrije — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dalli, dalli — 22.05 Zmota — 23.20 S pisalne mize — 23.30 Šah svetovnemu mojstru — 0.00

AVSTRIJA 2

PETEK, 30. 8.: 16.20 Monaco France — 17.15 Prvi ljudje — 18.00 Panoptikum — 18.30 Revolver za vsak primer — 19.15 Takrat — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Energija iz podzemlja — 21.15 Čas v sliki in politika v petek — 22.05 Od strahu brez diha — 23.35 The munters — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 31. 8.: 14.30 Grüezi, servus, guten Tag! — 14.45 Med pingvini in morskimi sloni — 15.25 Takrat — 15.30 Teden-ski pregled — 16.00 Igra z besedami — 16.45 Šport — 18.25 Nogomet — 19.00 Sanjska palača — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Nova v znanosti — 20.15 Obisk — 21.55 Poročila — 22.00 župnik Josef Toriser odgovarja — 22.05 Naročilo — umor — 23.35 Zahodno od Santa Fe-a — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 1. 9.: 9.00 Ludwig van Bethoven — 9.20 Konec dober, vse dobro — 11.40 Takrat — 14.30 Športni popoldan — 17.00 Ljubite klasiko? — 17.45 Velika deseterica — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Primer za ljudskega odvjetnika — 20.15 Trmoglavci — 21.50 Čikago 1930 — 22.40 Sedem dni športa — 23.00 Davos — koncert v Marijini cerkvi — 0.15 Poročila.

PONEDELJEK, 2. 9.: 17.15 Velemešta sveta — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Revolver za vsak slučaj — 19.15 Takrat — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Xander Vrūpp daje zgled — 21.08 Kuharski mojstri — 21.15 Čas v sliki — 21.45 Šiling — 22.05 Cate Central — poročila.

SLOVENSKE ODDAJE
AVSTRIJSKEGA RADIA vsak dan od 18.10 do 19.00 ure

So 31. 8.: Duhovni nagovor (mag. Mirko ISOP) — Voščila
Pe 30. 8.: Čas, ki živi
Ne 1. 9.: Za dobro voljo
Po 2. 9.: Kontakt
To 3. 9.: Partner

Sr 4. 9.: Alpe-Jadran
21.00 Iz slovenske glasbene preteklosti (L. Engelman)
Do 5. 9.: Rož - Podjuna - Zila
Pe 6. 9.: Čas, ki živi

Schloss Bräu
BRAUSTÄTTE
SORGENDORF-
BLEIBURG
GÜTER BRAUEREI

Zopet cenejši
ZADRUGA
market Pliberk

PONEDELJEK 2. 9.
BREZPLAČNA
PREIZKUŠNJA
MOTORNH ŽAG
ENKRATNE SEJEMSK
PONUDBE
NEDELJO 1. 9.
PONEDELJEK 2. 9.
NON STOP
ODPRTO

ZA JORMAK se VIDIMO v ZADRUGI!

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.
Uredništvo: 9020 Celovec, St. Ruprecht-Strasse 19/IV, tel. (0 42 22) 54 0 42, telex 42 20 86 snk a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. (0 42 22) 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.